Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

ROK XL. Lwów, dnia 25 sierpnia 1936 r. NUMER 8

T R E Ś Ć:

Składki w szkołach.

Okólnik Ministra W. R. i O. P. Nr. 80 z dnia 22 sierpnia 1936 r. (Il. P. 5000/36).

Przypominając wydane w tej sprawie okólniki z 8 stycznia 1934 r. (I. Pol. 4235/33), z 11 września 1934 r. (II. S. 7418/34), z 19 marca 1935 r. (I. Pol. 663/35) i z 5 października 1935 r. (I. Pol. 3368/35[1]), polecam ponownie ograniczyć jak najbardziej wszelkiego rodzaju składki i zbiórki w szkołach, przyczem należy bezwzględnie przestrzegać następujących zasad:

A. w stosunku do składek:

1) zwrócić specjalną uwagę na stronę wychowawczą, to jest na jak największą regularność wpłacania równomiernych przez każdego ucznia składek;

2) składki te nie mogą przekraczać miesięcznie na jeden cel od jednego ucznia:

a) w szkołach powszechnych kwoty jednego grosza,

b) w szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych kwoty 25 groszy.

B. w stosunku do zbiórek i nadzwyczajnych datków:

mogą one być organizowane jedynie wśród rodziców (opiekunów) i przez nich składane na ręce upoważnionych do tego członków zarządów (opiek szkolnych) czy specjalnych Komitetów lub Kół rodzicielskich.

Żadne odchylenie od powyższych zasad nie jest dozwolone bez specjalnej zgody Ministerstwa.

Za ścisłe przestrzeganie niniejszego zarządzenia są osobiście odpowiedzialne wszystkie te osoby, do których należy zarządzenie składek i zbiórek, lub też udzielanie zezwolenia lub wyrażenie zgody na ich organizowanie.

Równocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie poprzednie, niezgodne z niniejszem, zarządzenia.

Minister: (—) w z. *Błeszyński.*

Nr. O. 18054/36. Powyższe zarządzenie Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaję do wiadomości, celem ścisłego przestrzegania.

Kurator Okręgu Szkolnego: (—) *Jerzy Gadomski.*

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1934 r., str. 129, 637, oraz z 1935 r., str. 182, 529.

1.

Podniesienie estetycznego wyglądu gmachów państwowych.

Okólnik Prezesa Rady Ministrów Nr. 50 z dnia 29 lipca 1936 r.
(Nr. 149-1/2).

Stwierdzam konieczność podniesienia estetycznego wyglądu wszystkich gmachów państwowych i samorządowych.

W tym celu należy wszystkie budynki państwowe i samorządowe, z wyjątkiem gmachów o wybitnie wartościowej architekturze, obsadzić pnączami. Najlepiej zasadzić dzikie wino samopnące, t. j. czepiające się ścian o własnej sile, mianowicie odmianę „Ampelopsis Veistch" (wymagającą jednak naświetlenia południowego) lub odmianę „Ampelopsis Engelmani" nadającą się również na fasady mniej oświetlone — wschodnie i zachodnie.

Wprowadzając w życie zasadę „niema domu państwowego ani samorządowego bez pnączy", proszę Pana Ministra o wydanie stosownych zarządzeń w odniesieniu do gmachów, pozostających w zarządzie Jego resortu.

Prezes Rady Ministrów: (—) *Sławoj Składkowski.*

Zarządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 6 sierpnia 1936 r.
(Nr. B. P. 15722/36).

Powyższy okólnik Pana Prezesa Rady Ministrów podaję do wiadomości celem stosownego wykonania.

Minister: (—) w z. *Błeszyński.*

Zarządzenie Kuratorjum O. S. Lw. z dnia 17 sierpnia 1936 r.
Nr. O. 17013/36.

Wobec tego, że gmachy, budynki szkolne tak szkół państwowych jak i samorządowych przedewszystkiem powinny mieć wygląd estetyczny, zechcą Dyrekcje, Kierownictwa szkół wszelkiej kategorii na terenie tut. Okręgu Szkolnego przystąpić do stosownego wykonania wyżej podanego zarządzenia władz centralnych.

Kurator Okręgu Szkolnego: (—) *J. Gadomski.*

2.

Przyjmowanie interesantów.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 71 z dnia 30 lipca 1936 r. (B. P. 15338/36).

Pan Prezes Rady Ministrów ustalił okólnikiem Nr. 45 jednolite dla całego Państwa i wszystkich urzędów oraz instytucyj państwowych zasady przyjmowania i załatwiania interesantów.

W związku z powyższem zarządzam by:

— z reguły przyjmowanie i załatwianie interesantów odbywało się we wszystkie dni urzędowe w godzinach od 10—12 we wszystkich podległych mi pośrednio i bezpośrednio urzędach i instytucjach na całym obszarze Państwa, podobnie jak to ma miejsce w starostwach;

— forma załatwiania była konkretna i kompetentna, a więc załatwiający musi być do tego uprawniony czy z racji zajmowanego stanowiska, czy z tytułu delegacji;

— czasokres przyjmowania i załatwiania interesantów nie był traktowany sztywno (np. w stosunku do nauczycieli, którzy w tym terminie są zajęci w szkołach); przedłużenie poza godziny obowiązkowe zależy od ilości zgłaszających się, jak również i czasu koniecznego do ich załatwienia. Dane praktyczne powinny decydować o ilości potrzebnych urzędników do przyjmowania i załatwiania interesantów w danym urzędzie;

— poza normalnym czasokresem przyjęć uwzględniano załatwianie interesantów zamiejscowych;

— urzędnikom, obowiązanym do przyjmowania interesantów, nie wolno było w godzinach na to przeznaczonych wyznaczać innych zajęć, pod pozorem których uchylaliby się od tych przyjęć;

— we wszystkich urzędach i instytucjach, pod tablicą, zawierającą nazwę urzędu czy instytucji, była umieszczona druga z napisem: „Przyjmowanie interesantów od godziny 10 do 12", usunięte natomiast zostały wszelkie dotychczasowe pouczenia, sprzeczne z powyższemi.

Minister W. R. i O. P.: *(—) W. Świętosławski.*

3.

Ustalenie wysokości potrąceń z uposażenia.

Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 5 marca 1936 r. L. D. III. 3966/1/35.

Potrącenia, uregulowane w art. 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663), dokonywane z uposażenia na podstawie zarządzeń właściwych władz administracyjnych w celu zaspokojenia roszczeń Skarbu Państwa z tytułu stosunku służbowego, winny być dokonywane zasadniczo do granic dopuszczalności egzekucji sądowej i administracyjnej.

W uzasadnionych przypadkach jednak może być ustalona niższa suma potrąceń lub zwrotu nadpłaty z wymienionego wyżej tytułu. W celu ujednostajnienia postępowania i całkowitego zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa należy w tych przypadkach ustalić wysokość kwoty potrącić się mającej w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, jeśli cała wierzytelność przekracza 1.000 zł lub pochodzi z tytułu, o którym decyzja należy do władzy naczelnej — w pozostałych przypadkach — w porozumieniu z właściwą Izbą Skarbową (Wydziałem Skarbowym Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego). Wysokość miesięcznego potrącenia (zwrotu) winna być ustalana dla każdej sprawy z osobna w zależności od okoliczności w jakich powstała wierzytelność, jej ogólnej wysokości, ogólnej sumy obciążenia danego uposażenia i t. p.

Ministerstwo Skarbu zauważa, że pobrana zaliczka na uposażenie (w służbie czynnej) staje się z chwilą przejścia w stan spoczynku danej osoby wierzytelnością Skarbu Państwa (z tytułu stosunku służbowego), podlegającą normom ogólnym, postanowienia zatem okólnika Nr. 26 Prezydjum Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 1934 r. o zaliczkach na uposażenie, dotyczące wysokości rat spłaty zaliczki, nie mają tu zastosowania.

W czasie obowiązywania postanowień o zmniejszeniu normalnych rat spłaty zaliczek na uposażenie funkcjonarjuszom państwowym w służbie czynnej — mogą być raty zaliczek, spłacanych przez emerytów, których dotyczyły powyższe postanowienia, obniżone do takiej samej kwoty, bez uzgadniania w każdym przypadku z władzami skarbowemi. Tem samem uchyla się zarządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 26 listopada 1935 r. L. D. III. 17509/3/35 i z dnia 4 grudnia 1935 r. L. D. III. 17921/3/35.

Równocześnie tracą moc obowiązującą okólniki Ministerstwa Skarbu z dnia 15 września 1931 r. L. D. III. 1939/1/31[1]) w sprawie zwrotu nad-

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1931 r., str. 618.

płaconego uposażenia i z dnia 12 grudnia 1930 r. L. D. VII. 1925/2/30 w sprawie potrąceń z uposażeń emerytalnych na spłatę pobranych zaliczek na uposażenie.

Powyższe zarządzenie nie dotyczy potrąceń z uposażenia wojska oraz funkcjonarjuszów w administracji wojskowej.

Podsekretarz Stanu: (—) *T. Grodyński.*

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 66 z dnia 23 lipca 1936 r. (B. P. 5462/36).

Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 5 marca 1936 r. L. D. III. 3966/1/35 w sprawie wysokości potrąceń z uposażenia podaje się do wiadomości i stosowania.

Dyrektor Biura Personalnego: (—) *W. Przybyłowicz.*

4.

Podatek dochodowy, podatek specjalny.

Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 10 czerwca 1936 r. L. D. V. 4234/1/36)[1]) *w sprawie kontroli potrącania przez władze i urzędy państwowe podatku dochodowego od uposażeń oraz podatku specjalnego od wynagrodzeń wypłacanych z funduszów publicznych do wszystkich izb skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) oraz wszystkich urzędów skarbowych.*

Nr. O. 13689/36. W toku przeprowadzonych lutracyj Ministerstwo Skarbu stwierdziło, że władze skarbowe zupełnie nie czuwają nad prawidłowością potrącania i odstawy przez władze i urzędy państwowe podatku dochodowego od uposażeń oraz podatku specjalnego od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych. Tymczasem z uwagi na to, że przepisy o poborze wymienionych podatków są skomplikowane i w praktyce nasuwają dużo wątpliwości, mogą zachodzić wypadki nieprawidłowego potrącania tych podatków również przez władze i urzędy państwowe. Ponieważ najwłaściwszym sposobem usunięcia tych nieprawidłowości może być przedewszystkiem kontrola, dokonywana przez fachowych urzędników skarbowych, Ministerstwo Skarbu zarządza, aby kontrolą w dziedzinie poboru i odstawy powołanych na wstępie podatków były objęte również wszystkie władze i urzędy państwowe.

---

[1]) Podany do wiadomości pismem Minist. W. R. i O. P. z dnia 25 czerwca 1936 r. Nr. I. R. 5140/36.

W myśl obowiązujących przepisów do wykonywania kontroli w dziedzinie omawianych podatków w odniesieniu do wszystkich podmiotów, wypłacających wynagrodzenia, podlegające tym podatkom a więc i w odniesieniu do wszystkich władz i urzędów państwowych, uprawnione są urzędy skarbowe. W celu zapobieżenia jednak nieporozumieniom jakieby mogły powstać przy przeprowadzaniu kontroli przez urzędy skarbowe we władzach i urzędach centralnych oraz wyższych instancyj, Ministerstwo Skarbu rozdziela kompetencje władz skarbowych w dziedzinie omawianej kontroli jak następuje:

A. Ministerstwo Skarbu (Departament V) przeprowadzać będzie kontrolę w odniesieniu do: 1) Kancelarji Cywilnej i Gabinetu Wojskowego Prezydenta Rzeczypospolitej, 2) Prezydjum Rady Ministrów, 3) wszystkich Ministerstw, 4) Biura Sejmu i Senatu, 5) Sądu Najwyższego, 6) Najwyższego Trybunału Administracyjnego, 7) Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, 8) Sztabu Głównego, 9) Najwyższego Sądu Wojskowego, 10) oraz tych wszystkich urzędów, zakładów i instytucyj, dla których wynagrodzenia asygnują wymienione wyżej władze i urzędy centralne.

B. Izby skarbowe (wydziały II) oraz Wydział Skarbowy Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego przeprowadzać będą kontrolę w odniesieniu do: 1) władz, urzędów i instytucyj centralnych, nieobjętych punktem A niniejszego okólnika, 2) Urzędów wojewódzkich oraz Komisarjatu Rządu w Warszawie, 3) Sądów apelacyjnych, 4) Dowództw okręgów korpusów (D. O. K.), 5) Izb skarbowych, 6) Dyrekcyj ceł, 7) Oddziałów Prokuratorji Generalnej R. P., 8) Kuratorjów okręgów szkolnych, 9) Wojewódzkich komend Policji Państwowej oraz komendy Policji Państwowej w Warszawie, 10) Wyższych urzędów górniczych, 11) Okręgowych urzędów miar, 12) Dyrekcyj polskich kolei państwowych, 13) Dyrekcyj okręgowych poczt i telegrafów, 14) Dyrekcyj okręgowych lasów państwowych, 15) Głównego Biura Funduszu Pracy, 16) oraz tych wszystkich urzędów, instytucyj i zakładów, dla których wynagrodzenia asygnują wyżej wymienione władze i urzędy.

C. Urzędy skarbowe przeprowadzać będą kontrolę w odniesieniu do wszystkich pozostałych władz, urzędów, instytucyj i zakładów państwowych.

W myśl powyższego rozdziału kompetencyj na Ministerstwie Skarbu i izbach skarbowych (wydziale skarbowym) ciąży obowiązek przeprowadzania jedynie kontroli we władzach i urzędach, wymienionych wyżej w pkt. A i B, natomiast wszelkie inne czynności w odniesieniu do tychże władz i urzędów, związane z kontrolą omawianych podatków, a przewidziane w § 289 i następnych instrukcji podatkowej, a w szczególności: objęcie tych władz i urzędów swoją ewidencją, kontrolę podatków na podstawie przedkładanych wykazów, odnotowywanie wpłat, prowadzenie teczek i t. d., obowiązane są spełniać w dalszym ciągu urzędy skarbowe.

W razie stwierdzenia przez urzędy skarbowe na podstawie ewidencyj, że władze lub urzędy, podlegające kontroli Ministerstwa Skarbu lub izb skarbowych (wydziału skarbowego), nie wpłacają podatku od uposażeń lub podatku specjalnego, bądź też w razie stwierdzenia na podstawie przedkładanych wykazów, że wpłacono podatku zamało, urzędy skarbowe powiadomią o tem Ministerstwo Skarbu (Departament V) lub izbę skarbową (wydział skarbowy).

Dla władz i urzędów państwowych, w których kontrola dokonywana jest przez izby skarbowe (wydział skarbowy), założą izby ewidencje, w których to ewidencjach odnotowywać będą daty przeprowadzonych kontroli w poszczególnych władzach i urzędach. Do przeprowadzania tych kontroli każda z izb skarbowych (wydział skarbowy) wyznaczy specjalnego urzędnika.

Z każdej dokonanej kontroli, niezależnie od jej wyników, należy sporządzić odpowiedni protokuł na drukach wzór Nr. 109 i 110 i. p.

W przypadkach stwierdzenia przez władze skarbowe podczas kontroli na miejscu, że kontrolowana władza, urząd, instytucja lub zakład państwowy nie potrąca podatku bądź też potrąca go nieprawidłowo, albo też zalega z wpłaceniem do kasy urzędu skarbowego potrąconych kwot, wymiaru podatku oraz grzywien uskuteczniać nie należy. W tych wypadkach należy wezwać władzę lub urząd do usunięcia stwierdzonego uchybienia w zakreślonym terminie. Gdy takiemu wezwaniu nie uczyniono zadość, należy zawiadomić o tem władzę przełożoną nad władzą lub urzędem, dopuszczającym się uchybień, a gdy i to nie odniesie należytego skutku, należy przedstawić sprawę dotyczącej władzy naczelnej. Urzędy skarbowe nie zwracają się jednak bezpośrednio do władz przełożonych i naczelnych, lecz przedkładają odpowiednie sprawozdania izbom skarbowym(wydziałowi skarbowemu), które odnoszą się do właściwych władz przełożonych i naczelnych. W razie, gdyby interwencja u władz naczelnych nie dała rezultatu, należy sprawę przedstawić Ministerstwu Skarbu.

Postanowienia okólnika niniejszego nie mają zastosowania do monopoli państwowych, banków państwowych i przedsiębiorstw państwowych, zarówno wydzielonych jak i niewydzielonych z administracji państwowej, w których kontrolę omawianych podatków przeprowadzać będą urzędy skarbowe na zasadach ogólnych.

Podsekretarz Stanu: (—) *F. Świtalski.*

5.

Składki emerytalne.

Pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 10 lipca 1936 r.
Nr. B. P. 10645/36.

Nr. BP. 26376/36. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu (pismo tegoż Ministerstwa z dnia 27 maja 1936 r. Nr. D. I. 286/Em/36) wyjaśnia, że wobec znowelizowania art. 38, pkt. b., ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. czas urlopu bez uposażenia, udzielonego nauczycielowi dla pracy w szkolnictwie państwowem innych działów administracji, w szkolnictwie prywatnem lub instytucji społecznej, zajmującej się szerzeniem oświaty pozaszkolnej, od dnia 1 lutego 1934 r. będzie zaliczony do wysługi emerytalnej bez obowiązku uiszczenia za czas tego urlopu opłat emerytalnych.

W związku z tem należy te kwoty, które zostały wpłacone za czas urlopu od 1 lutego 1934 r. zwrócić interesowanym.

Dyrektor Biura Personalnego: (—) *W. Przybyłowicz.*

6.

Tydzień Szkoły Powszechnej.

Okólnik z dnia 21 sierpnia 1936 r. N. O. P. 17632/36.

W czasie od dnia 2 do 9 października br. organizuje Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych „Tydzień Szkoły Powszechnej“, w czasie którego ma nastąpić:

a) uświadomienie całego społeczeństwa o ważności podejmowanej dla Państwa i młodzieży szkolnej akcji Towarzystwa,

b) zjednanie jak najliczniejszych rzesz na członków Towarzystwa,

c) zdobycie funduszów na dalszą akcję budowlaną.

„Tydzień Szkoły Powszechnej“ winien więc przede wszystkim zainteresować i skupić tych wszystkich, którzy w jakikolwiek sposób są związani ze szkolnictwem.

Jeżeli uwzględnimy, że w ciągu 3 lat swego istnienia Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkól Powszechnych pomogło sumą 840.450 zł do wykończenia 731 izb lekcyjnych oraz 94 mieszkań dla nauczycieli — a za sumę 20.000 zł, zaopatrzyło 140 szkół w Okręgu w 72 tomowe, oprawne, biblioteki szkolne, to uznać należy, że Towa-

rzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkól Powszechnych zasłużyło się należycie w sprawie ożywienia nie tylko ruchu budowlanego w szkolnictwie powszechnym ale i w dziedzinie zaopatrywania w pomoce naukowe.

Takie doskonale rezultaty pracy Towarzystwa nie mogą ulec zahamowaniu lub zmniejszeniu.

Dlatego też polecam gorąco Dyrekcjom (Kierownictwom) podległych mi szkół, Panom Inspektorom Szkolnym i całemu Nauczycielstwu, by dołożyli ze swej strony starań, aby akcja Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych doznała poparcia zwłaszcza w „Tygodniu Szkoły Powszechnej".

W szczególności zwracam uwagę i zachęcam do zakładania Szkolnych Kół Uczestników Towarzystwa na zasadach podanych w Regulaminie dla tychże kół (zatwierdzonym przez Ministerstwo W. R. i O. P. dnia 30 kwietnia 1935 r. Regulamin ten został rozesłany do wszystkich szkół w Okręgu przez Komitet Okręgowy Towarzystwa P. B. P. S. P. we Lwowie).

W szczególności zwracam uwagę na p. 3 Regulaminu (propaganda celów Towarzystwa, przysparzanie Towarzystwu nowych uczestników, wspomaganie funduszu budowy szkół oraz pomoc szkołom powszechnym w zaopatrywaniu w pomoce naukowe i urządzenia szkolne, urządzanie imprez na rzecz Towarzystwa), a zwłaszcza na sprawę okazania pomocy szkołom najbardziej potrzebującym, przez zaopatrzenie je w biblioteki szkolne, pomoce naukowe robione przez młodzież szkolną i. t. p.

Poza tym zachęcam gorąco do okazania bezpośredniej pomocy Komitetom „Tygodnia Szkoły Powszechnej", zalecam organizowanie zebrań informacyjnych o zadaniach Towarzystwa, urządzanie pogadanek o celach i wynikach pracy Towarzystwa, zezwalam na zbieranie **dobrowolnych** datków od młodzieży szkolnej na cele Towarzystwa.

Zgadzam się na zorganizowanie, w ramach życia szkolnego, imprez dochodowych na rzecz Towarzystwa (byleby przygotowanie do imprez nie wpłynęło ujemnie na normalny bieg nauki szkolnej), oraz udzielam zezwolenia na propagandę i sprzedaż (w miarę możności finansowych) materiałów wartościowych Towarzystwa (nalepki, żetony, cegiełki, wywieszki, chorągiewki i t. p.).

Jednocześnie wyrażam przekonanie, że „Tydzień Szkoły Powszechnej" jako najbliższy nam swymi celami będzie dowodem, że sprawa budowy szkól powszechnych, tak ważna dla przyszłości Państwa, jest dla nas wszystkich sprawą pierwszorzędnej wartości.

Kurator O. S. L.: (—) *Jerzy Gadomski.*

7.

Organizacja przysposobienia wojskowego w szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych.

Okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 6 sierpnia 1936 r. (II. W. 5104/36).

W związku z wprowadzonemi w życie zmianami ustrojowemi i organizacyjnemi szkolnictwa przewidziane jest wydanie nowego zarządzenia w sprawie przysposobienia młodzieży szkolnej do obrony kraju.

W okresie przejściowym t. j. w r. szk. 1936/37 obowiązywać będą dotychczasowe przepisy, zarządzenia, Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 4 lutego 1931 r. w sprawie organizacji przysposobienia wojskowego w szkołach: średnich ogólnokształcących, seminariach nauczycielskich i szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 3, poz. 31) z uzupełnieniem, iż obowiązek brania udziału w zajęciach hufca szkolnego (męskiego) dotyczyć będzie w szkołach średnich ogólnokształcących: uczniów klasy IV gimnazjum w zakresie I stopnia p. w.

Podsekretarz Stanu: (—) *Jerzy Ferek-Błeszczyński.*

Okólnik Kuratorium O. S. L. z dnia 19 sierpnia 1936 r. Nr. O. 17014/36.

Kuratorjum przesyła zarządzenie Ministerstwa W. R. i O. P. do wiadomości i wykonania zgodnie z zarządzeniem ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum O. S. Lw. Nr. 6—7, str. 369.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego: (—) *R. Koestlich.*
P. o. Naczelnika Wydziału.

8.

Film szkolny.

Okólnik Ministra W. R. i O. P. Nr. 62 z dnia 7 lipca 1936 r. (II. S. 4130/36).

Nr. II. 15562/36. Nawiązując do okólnika Nr. 59 z dnia 9 lipca 1935 r. (II. S. 3845/35[1]) Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że zapowiedziane w nim wprowadzenie filmu

[1]) Okólnik Kur. O. S. Lw. z dnia 16 czerwca 1935 r., Nr. II. 19299/35.

jako pomocy naukowej w szkołach średnich ogólno-kształcących wejdzie w życie dopiero w roku szk. 1936/37. Uwzględniając niezbędne zmiany, jakich dokonać musiano w pierwotnym planie, Ministerstwo podaje do wiadomości, co następuje:

1. Ministerstwo wprowadza w roku szk. 1936/37 tytułem próby w niektórych szkołach średnich ogólnokształcących film jako pomoc naukową przy nauczaniu biologji, fizyki i chemji, geografji, historji i języków obcych, zajęć praktycznych i wychowania fizycznego w klasach I—IV nowego typu.

2. W tym celu Ministerstwo nabyło 50 projekcyjnych aparatów filmowych typu André Debrie, na t. zw. wąską taśmę szerokości 16 mm. Aparaty te posiadają również przystawkę dźwiękową.

3. Aparaty powyższe przystosowane są do prądu zmiennego o napięciu 110 wolt. Z tego powodu aparaty, przeznaczone dla szkół, posiadających woltaż większy (120, 125, 220 wolt i t. d.) otrzymają odpowiednie transformatory (przenośne). Ponadto każdy aparat będzie zaopatrzony w sprzęt dodatkowy t. j. sklejarkę, przewijaczkę, klej i drewienko do czyszczenia ramki. Ekran będą mogły szkoły bądź nabyć w P. A. T.-icznej - Instytucie Filmowym (Warszawa, ul. Królewska 5), bądź same sporządzić według wskazówek, zawartych w instrukcjach technicznych (p. punkt 5).

4. Aparaty w ilości 50 przeznacza Ministerstwo dla 95 szkół według załączonego rozdzielnika[1]), który ułożony w ten sposób, że każdy aparat przekazany zostanie jednemu zakładowi w danej miejscowości, ten zaś jako zakład macierzysty dostarczać będzie aparatu wraz z sprzętem dodatkowym (ew. wraz z transformatorem) i z przesyłanemi mu filmami zakładom przydzielonym doń w tej samej miejscowości. Zakład macierzysty, otrzymawszy aparat, wpisze go do swego inwentarza środków naukowych a potwierdzenie odbioru prześle do Ministerstwa, zawiadamiając o tem równocześnie swoje kuratorjum. Dyrekcje zakładów, korzystających z aparatów i filmów, wyznaczą jednego z pośród nauczycieli do czuwania nad niemi, przyczem zasadniczo opieka nad aparatem i obiegiem filmów w danej grupie przynależnych do siebie zakładów należeć będzie do odnośnego nauczyciela w zakładzie macierzystym.

5. Aparaty wraz z transformatorami i sprzętem dodatkowym zostaną w ciągu września b. r. przekazane i zainstalowane w zakładach macierzystych przez fachowych mechaników, których w porozumieniu z Ministerstwem wyśle P. A. T. - Instytut Filmowy i który na miejscu udzielać będzie zainteresowanym nauczycielom niezbędnych instrukcyj w sprawie technicznej obsługi aparatów i ich konserwacji. Z instrukcyj tych powinni korzystać wszyscy nauczyciele, którzy w danym zakładzie macierzystym i w zakładach doń przydzielonych będą posługiwali się

---

[1]) Podaje się tylko zakłady tut. okręgu szkolnego.

filmami przy nauczaniu swych przedmiotów. Ponadto każdy zakład, umieszczony w rozdzielniku, otrzyma powielane instrukcje, zawierające opis aparatu i wskazówki dotyczące jego obsługi. O dodatkowe informacje zwracać się należy do P. A. T-icznej - Instytutu Filmowego (Warszawa, ul. Królewska 5).

6. Szkoły, umieszczone w rozdzielniku, korzystać będą z filmów, które zakładom macierzystym wypożyczać będzie P. A. T. - Instytut Filmowy. Opłatę za wypożyczanie tych filmów pokrywać będą same szkoły w dwóch ratach półrocznych, płatnych dnia 1 października i 1 marca. Sposób uiszczania opłaty zostanie ustalony dodatkowo.

7. Filmy, tworzące filmotekę szkolną, zostały ze względu na ich przeznaczenie jako pomocy naukowej w ilości 39 (40) przez specjalną komisję przy Ministerstwie W. R. i O. P. i rozplanowane według załączonego wykazu na poszczególne klasy i przedmioty nauczania.

8. Obieg filmów według zakładów (macierzystych), klas, przedmiotów nauczania i kolejności czasowej przedstawia załączony „Plan". Za podstawę rozkładu czasowego przyjęto 200 dni nauki (z pominięciem niedziel i świąt), tak że na każdy z 40 filmów przypada 5 dni, jako jednostka czasowa, w ciągu której dany film winien być dostarczony zakładowi macierzystemu, wyświetlany w grupie przynależnych do siebie szkół i odesłany pocztą na koszt własny przez zakład macierzysty do następnego z kolei zakładu, uwidocznionego w „Planie". Ze względu na ograniczoną ilość kopij (10) poszczególnych filmów — podzielono ogół aparatów, wgzl. „punktów" odpowiadających poszczególnym grupom przynależnych do siebie zakładów w danej miejscowości, na 10 grup po 5 aparatów („punktów"); każdą z tych grup obiec muszą w ciągu 5 jednostek czasowych (5 dni) poszczególne kopje pięciu filmów, przypadających na dany okres nauczania i tworzących razem jakgdyby „jednostkę programową". Z takiego rozkładu, podyktowanego względami ekonomicznemi, wyniknie, że dany film docierać będzie do poszczególnych szkół w rozmaitych odstępach czasu, nie większych jednak niż 20 dni lekcyjnych.

9. Zarówno ogólne zagadnienie posługiwania się filmem, jako nową w naszych warunkach pomocą naukową, jakoteż przyczyny, wymienione w ostatnim punkcie (8) nasuwać będą nauczycielom pewne trudności metodyczne. Pomocą w tym względzie będą załączone „Ogólne wskazówki metodyczne w sprawie posługiwania się filmem jako pomocą naukową" oraz „karty filmowe", zawierające dane, dotyczące poszczególnych filmów (tytuł, metraż, pisma) oraz treść, napisy i krótkie uwagi metodyczne.

10. Ze względu na nowość filmu jako pomocy naukowej Ministerstwo poleca kuratorjom, aby w ciągu roku szkol. 1936/37 poświęciły baczną uwagę, gromadziły odpowiednie spostrzeżenia i doświadczenia i komunikowały je Ministerstwu do 1 czerwca 1937 r.

11. Zakłady prywatne oraz państwowe, nie objęte rozdzielnikiem, będą mogły we własnym zakresie i na własny koszt korzystać z filmoteki szkolnej, pozostającej w zarządzie P. A. T-icznej Instytutu Filmowego na tych samych warunkach, co zakłady objęte rozdzielnikiem t. j. za opłatą 5 zł za wypożyczenie jednego filmu czyli 195 zł za wypożyczenie 39 filmów rocznie. W związku z tem Ministerstwo pozostawia powyższym zakładom zupełną swobodę w nabywaniu projekcyjnych aparatów filmowych, uważając za niezbędne tylko następujące zastrzeżenia: 1) ze względu na konieczność znormalizowania akcji filmu szkolnego należy nabywać aparaty wyłącznie na taśmę 16 mm, 2) ze względu na ochronę taśmy filmowej aparaty nabywane przez szkoły, pragnące korzystać z filmoteki szkolnej, muszą podlegać zbadaniu przez odnośną komisję przy Ministerstwie W. R. i O. P. Z powyższych powodów Ministerstwo zaleca wspomnianym szkołom, by o zamiarze nabycia aparatu zawiadamiały Ministerstwo oraz by firmy, dostarczające aparatów przesyłały je pod adresem: P. A. T. — Instytut Filmowy celem zbadania ich przez odnośną komisję przy Ministerstwie W. R. i O. P.

12. Szkoły, pragnące oprócz filmów, objętych filmoteką szkolną, wyświetlać także inne filmy w charakterze pomocy naukowej, mogą to uczynić jedynie wówczas, gdy filmy te zostaną przez odnośną komisję Ministerstwa W. R. i O. P. uznane za dozwolone jako pomoc naukowa.

Podsekretarz Stanu: (—) *Jerzy Ferek Błeszyński.*

Instrukcja.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wprowadzając tytułem próby w r. szk. 1936/37 wyświetlanie filmów naukowych, podaje do wiadomości szkół, które filmem posługiwać się będą, kilka ogólnych uwag o jego roli w nauczaniu, stosunku do innych pomocy naukowych, o sposobach stosowania filmu podczas lekcyj, oraz niektóre wskazania natury organizacyjnej.

1. Film naukowy jest zasadniczo niemy; udźwiękowienie ma tylko zastosowanie w wypadkach, jeśli głosy, dźwięki, muzyka lub śpiew stanowią integralną część filmu — należą do treści (np. warkot motorów, głosy zwierząt, śpiew lub muzyka w filmie o treści krajoznawczej). Natomiast wykłady i objaśnienia towarzyszące treści filmu — winny być wyłączone, film bowiem nie może zastępować żywego słowa nauczyciela.

2. Film jest tylko jedną z pomocy naukowych obok tablic, map, obrazów epidjaskopowych i t. p., należy go więc używać zwłaszcza wtedy, jeżeli pozwala na lepsze i jaśniejsze unaocznienie pewnych zjawisk, niż to da się osiągnąć przy pomocy innych środków pomocniczych. Pokaz filmowy może mieć przedewszystkiem znaczenie przy demonstrowaniu takich przebiegów, których normalnie nie można obserwować z powodu albo zbyt szybkich, albo też zbyt powolnych ruchów. Film

może więc uprzystępnić obserwację niektórych zjawisk życiowych takich, jak kiełkowanie, kwitnienie, które przebiegają zbyt powolnie lub też tak szybkich — jak iskra elektryczna albo nawet niektóre ruchy zwierząt. Następnie film służyć może do demonstrowania zjawisk trudnych do obserwacji ze względu na ich rzadkość lub niedostępność, podając np. zdjęcia z życia zwierząt dzikich w naturze, wybuchy wulkanów, gejzerów i t. p. Przy pomocy filmu można zapoznawać młodzież z przebiegiem pracy w warsztatach a zwłaszcza w fabrykach, których zwiedzenie jest utrudnione i tu oglądanie filmu może do pewnego stopnia zastępować wycieczkę, przyczem niektóre procesy i czynności demonstrowane przy pomocy filmu wskutek zastosowania doboru odpowiedniego materjału mogą występować bardziej plastycznie i łatwiej być uchwytne i zrozumiałe dla młodzieży, niż miałoby to miejsce przy oglądaniu rzeczywistych procesów i czynności.

3. W związku z tem film jako pomoc naukowa — będzie miał zastosowanie przedewszystkiem w takich przedmiotach jak biologja, fizyka, chemja, zajęcia praktyczne i ćwiczenia cielesne.

4. Inne znaczenie ma film, który przez dobór i porządek poszczególnych elementów składowych wywołuje w widzach przeżycie i nastroje. Taki film z natury rzeczy mniej dostarczy materjału poznawczego i służyć będzie do utrwalenia cech, charakteryzujących jakieś kompleksy zjawisk i przedmiotów — i znajdzie zastosowanie przedewszystkiem z geografji, dając możność globalnego ujęcia cech krajoznawczych regjonu, struktury i tempa jego życia.

5. Film, aby mógł spełniać swe zadanie użytecznej pomocy naukowej, musi pobudzać ucznia do aktywności. Demonstrowanie filmu nie może stać się momentem wytchnienia i biernej kontemplacji podczas lekcji, ale wywołując zainteresowanie — winien film potęgować w uczniu jego czynne nastawienie. Rolę swą spełni zaś tylko wtedy, jeśli będzie odpowiednio przygotowany. Ponieważ ujęcie szeregu szczegółów, następujących szybko po sobie — nie pozwala na analizę elementów obrazu, elementy te muszą być znane uczniowi skądinąd — a więc zaobserwowane albo w naturze albo też na tablicach lub przeźroczach, które podając obrazy statyczne umożliwiają ich analizę. Jeśli więc zasadnicze elementy będą uczniom znane, wtedy cała ich uwaga skupi się nie na kształtach statycznych, lecz na ruchach, procesach i czynnościach — a film spełni wówczas swe zadanie jako specyficzna pomoc naukowa.

6. Z zadania, jakie ma spełnić obraz filmowy, wynika iż musi on tworzyć naprawdę integralną część toku lekcyjnego, tworząc jeden z etapów w dążeniu do wytkniętego celu przeprowadzanej lekcji.

7. W niektórych wypadkach film może spełniać również zadanie odmienne, służąc jako środek do powtórzenia poznanego na innej drodze materjału.

8. Z omówionej powyżej roli filmu w nauczaniu wynikają w konsekwencji wskazania, dotyczące sposobu jego użycia:

a) Nauczyciel na podstawie załączonego kalendarza obiegowego orjentuje się w jakim terminie otrzyma dany film; każdy film może się zjawić w interwale czasowym, obejmującym 25 dni lekcyjnych. W obrębie tego interwalu nauczyciel bądź, o ile to możliwe winien przesunąć w rozkładzie materjału termin lekcyjny tak, żeby go usynchronizować z tematem, przedstawionym przez film, bądź użyć filmu do powtórzenia już opracowanego tematu, zgodnie z p. 7, bądź użyć go do przygotowania tematu, który będzie zasadniczo opracowany w przyszłości.

b) Nauczyciel po otrzymaniu filmu musi go najpierw sam wyświetlić, zapoznać się z jego treścią, korzystając z załączonej karty filmowej i zawartych w niej uwag. Na podstawie tego przygotuje (o ile zajdzie potrzeba) wszystkie te pomoce naukowe, które umożliwią dokładne zapoznanie się uczniów z najważniejszemi elementami składowemi obrazu filmowego i przez to pozwolą im lepiej wykorzystać pokaz filmowy dla celów samodzielnej obserwacji, demonstrowanych przy pomocy filmu zjawisk.

c) Po demonstracji filmu winno nastąpić omówienie treści, poparte w miarę potrzeby powtórnem wyświetleniem całości albo tylko pewnych szczegółów.

9. Ponieważ film stanowi integralną część lekcji — należy go wyświetlać wyłącznie tylko dla jednej klasy (masowe wyświetlania są niecelowe i nie wskazane) oraz ograniczać wyświetlanie do jednej godziny lekcyjnej.

10. Organizacyjnie bardzo ważną jest rzeczą, żeby obieg filmów był sprawny, dlatego po otrzymaniu filmu należy go wyświetlić w szkole macierzystej i w szkołach przydzielonych tak, żeby w piątym dniu można go było odesłać do następnego punktu filmowego — wedle wskazanego w planie obiegowym adresu.

Ze względu na to, że kinofikacja jak również opracowana filmoteka — jest na gruncie szkoły nowością, dlatego, żeby ten środek pomocniczy mógł stanąć na wysokości swego zadania pod względem doboru tematów, treści i metodycznego ich wykorzystania — potrzebna jest intensywna współpraca nauczycieli i zespołów metodycznych (ognisk metodycznych) nad jego udoskonaleniem. Przedewszystkiem pożądaną rzeczą będzie gromadzenie doświadczeń z tego zakresu, wspólne ich omawianie i dostarczanie zebranego materjału przez ogniska do Centralnych Pracowni Dydaktycznych (Warszawa, Hoża 88). Dalszym etapem pracy w tej dziedzinie mogłoby być zbieranie tematów z każdego przedmiotu, który posługuje się filmem — a nawet opracowywanie projektów scenarjuszy, zwłaszcza w dziedzinie przejawów życia charakterystycznych dla danego regjonu. Te wstępne prace będą mogły posłużyć w przyszłości do opracowania oryginalnych i z potrzebami szkoły pod względem tematycznym ściśle związanych filmów naukowych.

Rozdzielnik aparatów filmowych.

Kuratorjum	Miasto	Zakład macierzysty	Woltaż	Transformator	Zakłady przydzielone	Woltaż
Lwowskie	Lwów	Gimn. im. Kr. Jadwigi	110			
		„ „ Kazimierza W.	110			
		„ „ Kopernika	110			
		„ „ Długosza	110			
		„ „ Sienkiewicza	110			
		„ „ Staszica	110			
		„ z rusk. jęz. naucz.	110			
	Stanisławów	„ im. Piłsudskiego	220	1	1. Gimn. III	220
					2. „ z rus. jęz. naucz.	220
	Kołomyja	„ „ Kazimierza Jag.	220	1	1. „ z rus. jęz. naucz.	220
	Stryj	„ „ I. Mościckiego	220	1	1. „ im. Piłsudskiego	220
	Sambor	„ „ Kopernika	220	1	1. „ im. Mickiewicza	220

Plan obiegowy filmów.

I. Ilościowy podział filmów na klasy i przedmioty nauczania.

Przedmioty nauczania	Kl. I.	Kl. II.	Kl. III.	Kl. IV.	Razem
Biologja	4	3	—	2	9
Fizyka, chemja	—	—	2	4	6
Geografja	4	3	3	3	13
Kultura (historja i języki obce) . . .	—	—	2	—	2
Zajęcia praktyczne	2	2	2	—	6
Ćwiczenia cielesne	1	1	1	1	4
Razem . .	11	9	10	10	40

II. Znaki filmów według przedmiotów nauczania.

B — biologja, F — fizyka, chemja, G — geografja, K — kultura (historja i języki obce), Z — zajęcia praktyczne, Ćw. — ćwiczenia cielesne.

Cyfry rzymskie przy literach oznaczają klasy, cyfry arabskie kolejność obiegu np. B. I. 1 — film z zakresu biologji w klasie I, pierwszy w kolejności obiegu.

III. Spis filmów.

B. I 1 Der edle Seiden-spinner
B. I 2 Ameba
B I 3 Menschenaffen, Raubtiere, Flughund,

B I 4 Plants of the Underworld,
B II 1 Mech,
B II 2 Łubin,
B II 3 Las (Cz. I),
B IV 1 Krążenie krwi,
B IV 2 System nerwowy (Cz. I),
G I 1 Zew Trombity
G I 2 Polesie (Wody poleskie),
G I 3 (Warszawa),
G I 4 Szwajcarja Kaszubska,
G II 1 Berlin,
G II 2 Zermatt,
G II 3 Rzym,
G III 1 Cejlon,
G III 2 Park Yellowstone,
G III 3 Dwa oceany,
G IV 1 Rolnictwo,
G IV 2 Leśnictwo,
G IV 3 Kopalnia węgla,
F III 1 Chłodnictwo,
F III 2 Przemysł żelazny,
F IV 1 Budowa motoru,
F IV 2 Chemiczne działanie prądu,
F IV 3 Burza,
F IV 4 Światło,
Z I 1 Leśnictwo (obróbka drzewa) — Las (Cz. II),
Z I 2 Tkactwo,
Z II 1 Walcownia stali,
Z II 2 Tokarstwo,
Z III 1 Wyrób szkła,
Z III 2 Szkło (Hala szkolna),
Ćw I 1 Exercices,
Ćw II 1 Exercices,
Ćw. III 1 Uczmy się pływać,
Ćw IV 1 Ratownictwo,
K III 1 (historja) Drezno,
K III 2 (j. niem.) Olympische Winterspiele.

IV. Czasowy podział filmów.

1) 14 września do 12 października

B I 1 Z I 1 Ćw I 1 Z II 1 K (historja) III 1

2) 13 października do 11 listopada

Z I 2 B II 1 G II 1 F. III 1 G IV 1

3) 12 listopada do 12 grudnia

B II 2 Z III 1 G IV 2 G IV 3 F IV 1

4) 14 grudnia do 5 lutego

B I 2 G I 1 K (j. niem.) III 2 B IV 1 F IV 2

5) 6 lutego do 6 marca

B I 3 Ćw II 1 Ćw III 1 F III 2 B IV 2

6) 7 marca do 12 kwietnia

G II 2 Z II 2 G III 1 Z III 2 Ćw IV 1

7) 13 kwietnia do 14 maja

G I 2 G I 3 G III 2 B II 3 F IV 3

8) 15 maja do 12 czerwca

G I 4 B I 4 G II 3 F IV 4 G III 3

Uwagi. 1. Jednostką obiegu poszczególnych filmów w poszczególnych punktach jest okres pięciodniowy.
2. Jednostką obiegu poszczególnych „programów" jest okres 25 dniowy (5x5).
3. W powyższym rozkładzie nie są wliczone niedziele i święta.

V. *Podział aparatów (punktów) na grupy.*

(Litera A oznacza aparat wzgl. „punkt" t. j. zakład macierzysty wraz z przynależnemi doń zakładami przydzielonemi (p. rozdzielnik); cyfra arabska obok litery A oznacza następstwo w danej grupie).

Grupa	Aparat	Miasto	Zakład macierzysty
VI[1])	A1	Lwów	Gimn. im. Król. Jadwigi
	A2	„	„ „ Kazimierza W
	A3	„	„ „ Kopernika
	A4	„	„ „ Długosza
	A5	„	„ „ Sienkiewicza
VII	A1	Lwów	Gimn. z rus. jęz. nauczania
	A2	Sambor	„ im. Kopernika
	A3	Stryj	„ „ I. Mościckiego
	A4	Stanisławów	„ „ Piłsudskiego
	A5	Kołomyja	„ „ Kazimierza Jag.
VIII	A1	Tarnów	Gimn. im. Brodzińskiego
	A2	Lwów	„ „ Staszica
	A3	Krzemieniec	Liceum
	A4	Równe	Gimn. im. Kościuszki
	A5	Kowel	„ „ Słowackiego.

[1]) Grupę I stanowi miasto Warszawa (5 zakładów); gr. II — Warszawa (2 zakłady), Radom, Kielce, Częstochowa; gr. III — Toruń, Tczew, Poznań, Ostrów, Kalisz; gr. IV — Łódź (2 zakłady), Płock, Włocławek, Chełmno; gr. V — Kraków (4 zakłady), Sosnowiec; gr. VI, VII i VIII — jak wyżej; gr. IX — Chełm, Lublin (2 zakłady), Biała Podlaska, Pińsk; gr. X — Białystok, Suwałki, Wilno (3 zakłady). — W każdej grupie 5 aparatów: A1, A2, A3, A4, A5.

VI. Roczny plan obiegowy filmów.

Okresy pięciodniowe.

14 września do 12 listopada

I program

		1.	2.	3.	4.	5.
	A1	B I 1;	Z I 1;	Ćw I 1;	Z II1;	K III 1;
	A2	Z I 1;	Ćw I 1;	Z II 1;	KIII 1;	B I 1;
Grupa I—X.	A3	Ćw I 1;	Z II 1;	K III 1;	B I 1;	ZI 1;
	A4	Z II 1;	K III 1;	B I 1;	Z I 1;	Ćw I 1;
	A5	K III 1;	B I 1;	Z I 1;	Ćw I 1;	Z II 1;

13 października do 11 listopada

II program

		6.	7.	8.	9.	10.
	A1	Z I 2;	B II 1;	G II 1;	F III 1;	G IV 1;
	A2	B II 1;	G II 1;	F III 1;	G IV 1;	Z I 2;
Grupa I—X.	A3	G II 1;	F III 1;	G IV 1;	Z I 2;	B II 1;
	A4	F III 1;	G IV 1;	Z I 2;	B II 1;	G II 1;
	A5	G IV 1;	Z I 2;	B II 1;	G II 1;	F III 1;

12 listopada do 12 grudnia

III program

		11.	12.	13.	14.	15.
	A1	B II 2;	Z III 1;	G IV 2;	G IV 3;	F IV 1;
	A2	Z III 1;	G IV 2;	G IV 3;	F IV 1;	B II 2;
Grupa I—X.	A3	G IV 2;	G IV 3;	F IV 1;	B II 2;	Z III 1;
	A4	G IV 3;	F IV 1;	B II 2;	Z III 1;	G IV 2;
	A5	F IV 1;	B II 2;	Z III 1;	G IV 2;	G IV 3;

14 grudnia do 5 lutego

IV program

		16.	17.	18.	19.	20.
	A1	B I 2;	G I 1;	K III 2;	B IV 1;	F IV 2;
	A2	G I 1;	K III 2;	B IV 1;	F IV 2;	B I 2;
Grupa I—X.	A3	K III 2;	B IV 1;	F IV 2;	B I 2;	G I 1;
	A4	B IV 1;	F IV 2;	B I 2;	G I 1;	K III 2;
	A5	F IV 2;	B I 2;	G I 1;	K III 2;	B IV 1;

6 lutego do 6 marca

21. 22. 23. 24. 25.

V program

	A1	B I 3; Ćw II 1; Ćw III 1; F III 2; B IV 2;
	A2	Ćw II 1; Ćw III 1; F III 2; B IV 2; B I 3;
Grupa I—X.	A3	Ćw III 1; F III 2; B IV 2; B I 3; Ćw II 1;
	A4	F III 2; B IV 2; B I 3; Ćw II 1; Ćw III 1;
	A5	B IV 2; B I 3; Ćw 1, Ćw III 1; F III 2;

7 marca do 12 kwietnia

26. 27. 28. 29. 30.

VI program

	A1	G II 2; Z II 2; G III 1; Z III 2; Ćw IV 1;
	A2	Z II 2; G III 1; ZIII 2; Cw IV 1; G II 2;
Grupa I—X.	A3	G III 1; Z III 2; Ćw IV 1: G II 2; Z II 2;
	A4	Z III 2; Ćw IV 1; G II 2; Z II 2; G III 1;
	A5	Ćw IV 1; G II 2; Z II 2; G III 1; Z III 2;

13 kwietnia do 14 maja

31. 32. 33. 34. 35.

VII program

	A1	G I 2; G I 3; G III 2; B II 3; F IV 3;
	A2	G I 3; G III 2; B II 3; F IV 3; G I 2;
Grupa I—X.	A3	G III 2; B II 3; F IV 3; G I 2; G I 3;
	A4	B II 3; F IV 3; G I 2; G I 3; G III 2;
	A5	F IV 3; G I 2; G I 3; G III 2; B II 3:

15 maja do 12 czerwca

36. 37. 38. 39. 40.

VIII program

	A1	G I 4; B I 4; G II 3; F IV 4; G III 3;
	A2	B I 4; G II 3; F IV 4; G III 3; G I 4;
Grupa I—X.	A3	G II 3; F IV 4; G III 3; G I 4; B I 4;
	A4	F IV 4; G III 3; G I 4; B I 4; G II 3;
	A5	G III 3; G I 4; B I 4; G II 3; F IV 4.

9.

Nowy program nauki w publicznych szkołach powszechnych pierwszego stopnia z polskim językiem nauczania.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 11 lipca 1936 r. (Nr. II. Pr. 4469/36).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 113).

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 roku o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ **1.** Ustalam nowy program nauki w publicznych szkołach powszechnych pierwszego stopnia z polskim językiem nauczania. Program ten ogłasza się równocześnie jako oddzielne wydawnictwo p. t.: Program nauki w publicznych szkołach powszechnych pierwszego stopnia z polskim językiem nauczania.

§ **2.** Sposób wprowadzenia w życie nowego programu określają osobne zarządzenia.

§ **3.** Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

W miarę wprowadzania nowego programu tracą moc przepisy dotychczasowe, dotyczące spraw, uregulowanych niniejszem rozporządzeniem.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski,*

10.

Nowy program nauki w publicznych szkołach powszechnych drugiego stopnia z polskim językiem nauczania.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 11 lipca 1936 r. Nr. II. Pr. 4468/36.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 114).

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 roku o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ **1.** Ustalam nowy program nauki w publicznych szkołach powszechnych drugiego stopnia z polskim językiem nauczania. Program ten ogłasza się równocześnie jako oddzielne wydawnictwo p. t.: Program nauki w publicznych szkołach powszechnych drugiego stopnia z polskim językiem nauczania.

§ 2. Sposób wprowadzania w życie nowego programu określają osobne zarządzenia.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. W miarę wprowadzania nowego programu tracą moc przepisy dotyczące spraw, uregulowanych niniejszem rozporządzeniem.

Minister W. R. i O. P. (—) *W. Świętosławski.*

11.

Egzamin nadzwyczajny.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 70 z dnia 1 sierpnia 1936 r. (II. P. 4144/36) w sprawie egzaminu nadzwyczajnego dla kończących szkołę powszechną więzienną lub w zakładzie wychowawczo-poprawczym.

Ministerstwo wyjaśnia w związku z rozporządzeniem z dnia 31 marca 1926 r. w sprawie egzaminów nadzwyczajnych z zakresu programu nauczania w szkołach powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 100[1]), że od kandydatów z więzień, kolonij rolniczych oraz zakładów wychowawczych i poprawczych, zgłaszających się do wyżej wspomnianego egzaminu nadzwyczajnego, nie należy wymagać przewidzianego w punkcie b) § 2 powyższego rozporządzenia świadectwa moralności, którego osoby te nie mogą przedłożyć ze względu na samo przebywanie w zakładach pozbawienia wolności.

W z. Dyrektora Depart. : (—) *St. Bugajski.* Naczelnik Wydziału.

12.

Organizacja roku szkolnego w zawodowych szkołach przemysłowych i dokształcających.

Zarządzenie Min. W. R. i O. P. z dnia 9 lipca 1936 r. (Nr. III. T. P. 1238/36).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 121).

Na podstawie § 5 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 4 maja 1935 r. o organizacji roku szkolnego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4, poz. 36) ustalam następującą

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1926 r., str. 304.

organizację roku szkolnego w państwowych zawodowych szkołach przemysłowych i dokształcających:

§ **1.** Rok szkolny trwa od dnia 1 września do dnia 31 sierpnia włącznie następnego roku kalendarzowego.

§ **2.** Rok szkolny składa się z 2 półroczy nauki szkolnej oraz z feryj.

§ **3.** Pierwsze półrocze nauki trwa od dnia 3 września do dnia 31 stycznia włącznie następnego roku kalendarzowego; drugie półrocze nauki trwa od dnia 1 lutego do dnia 21 czerwca włącznie.

W szkołach przemysłowych, w których obowiązuje praktyka wakacyjna, pierwsze półrocze nauki trwa od dnia 10 września do dnia 31 stycznia włącznie następnego roku kalendarzowego.

§ **4.** Ferje zimowe w szkołach przemysłowych trwają od dnia 23 grudnia do dnia 9 stycznia włącznie następnego roku kalendarzowego; ferje wielkanocne w tych szkołach trwają od wielkiej środy począwszy do wtorku poświątecznego włącznie. Ferje zimowe i wielkanocne w szkołach dokształcających rozpoczynają się o tydzień wcześniej, niż w szkolach przemysłowych, a kończą się jednocześnie z końcem feryj w tych szkołach.

Ferje letnie trwają od dnia 22 czerwca do końca roku szkolnego.

Dni 1 i 2 września są wolne od nauki w szkołach przemysłowych, w których obowiązuje praktyka wakacyjna, wolne od nauki są dni od 1 do 9 września włącznie.

§ **5.** Zarządzenie niniejsze odnosi się do następujących typów szkół:

a) do państwowych szkół zawodowych działu przemysłowego, zorganizowanych według ustroju szkolnego z 1932 r.;

b) do państwowych szkół (męskich i żeńskich) techniczno - przemysłowych i rzemieślniczo - przemysłowych dawnego ustroju, z wyjątkiem szkół majstrów budowlanych oraz szkół rzemiosł budowlanych;

c) do publicznych szkół dokształcających zawodowych, z wyjątkiem szkół sezonowych.

Państwowe szkoły majstrów budowlanych oraz rzemiosł budowlanych zachowują nadal dotychczasową organizację roku szkolnego. Organizację roku szkolnego w publicznych szkołach zawodowych dokształcających sezonowych ustalać będzie dla poszczególnych szkół kurator właściwego okręgu szkolnego.

§ **6.** Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1936 r.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy sprzeczne z niniejszem zarządzeniem.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

13.

Dodatki w naturze dla nauczycieli państwowych ludowych szkół rolniczych.

Pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 20 czerwca 1936 r. (Nr. III. Rol. 1186/36).

Nr. III. 14050/36. Ministerstwo zawiadamia, że ważność rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 stycznia 1936 r (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 89[1]) o dodatkach w naturze dla nauczycieli szkół rolniczych rozciąga się także na Państwową Szkołę Mleczarską w Rzeszowie oraz Państwową Szkołę Ogrodniczą w Wólce Kapitańskiej (Lwów), natomiast nie rozciąga się na Państwowe Jednoroczne Kursy Praktyki Ogrodniczej w Zaleszczykach.

Dyrektor Departamentu: (—) *Jan Firewicz.*

14.

Komisje egzaminacyjne mistrzowskie.

Zarządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 16 lipca 1936 r. o utworzeniu komisyj egzaminacyjnych mistrzowskich przy szkołach mistrzów (majstrów) budowlanych oraz przy szkołach mistrzów (majstrów) rzemiosł budowlanych.

§ 1. Mistrzowskie komisje egzaminacyjne, przewidziane w § 1 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 czerwca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 378[2]), będą tworzone przy następujących szkołach:

1) Państwowej Szkole Budownictwa w Warszawie,
2) Państwowej Szkole Technicznej we Lwowie,
3) Państwowej Szkole Budownictwa w Jarosławiu,
4) Państwowej Szkole Przemysłowej im. St. Staszica w Krakowie,
5) Państwowej Szkole Przemysłowej w Bielsku,
6) Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych w Katowicach.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Swiętosławski.*

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1936 r., str. 83.
[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1936 r., str. 372.

Organizacja szkół.

Kursy zawodowe.

Pan Kurator O. S. rozporządzeniem z dnia 22 lipca 1936 r. Nr. III. 15276/36 udzielił p. Marji Sawkównie we Lwowie (ul. Kurkowa 5) zezwolenia na otwarcie i prowadzenie we Lwowie prywatnych 5-miesięcznych kursów kroju i szycia pod nazwą: Kursy Kroju i Szycia Marji Sawkówny we Lwowie (ul. Kurkowa L. 5).

Organizacja państwowych szkół przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem II stopnia.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 13 lipca 1936 r. Nr. III. U. Pr. 2885/36.

(*Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 115*).

Na podstawie art. 2, ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 roku o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Zgodnie z zasadami, podanemi w § 24 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 r. o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 15, poz. 202), ustala się organizację państwowych szkół przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem II stopnia według załączonego statutu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

W miarę wprowadzania nowej organizacji tracą moc przepisy, sprzeczne z załączonym statutem.

Minister W. R. i O. P.: *(—) W. Świętosławski.*

Statut Państwowej Szkoły Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnem II stopnia.

I. Zadania szkoły.

§ 1. Zadaniem szkoły jest: praktyczne zapoznanie uczenic z wiadomościami i umiejętnościami w zakresie organizowania i prowadzenia gospodarstw rodzinnych; uświadomienie o ważności pracy domowej kobiet i o obowiązku sumiennego jej wykonywania; wychowanie obywatelek

świadomych swych praw i obowiązków wobec Państwa, społeczeństwa i rodziny.

II. Ogólne zasady organizacji.

§ **2.** Szkoła jest przeznaczona dla młodzieży żeńskiej, która ukończyła gimnazjum lub liceum ogólnokształcące.

§ **3.** Nauka w szkole trwa jeden rok.

§ **4.** Liczba nauczycieli własnych, t. j. nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin, jak swą pracą związani są przedewszystkiem z daną szkołą, nie powinna być mniejsza, łącznie z kierowniczką, niż liczba oddziałów w tej szkole.

§ **5.** Organizację roku szkolnego oraz liczbę uczenic w klasie lub oddziale ustala się osobnemi przepisami.

III. Kierowniczka, nauczyciele, Rada Pedagogiczna.

§ **6.** Na czele szkoły stoi kierowniczka.

Do obowiązków kierowniczki należy: a) reprezentowanie szkoły nazewnątrz, b) przewodniczenie Radzie Pedagogicznej, c) bezpośrednie zwierzchnictwo nad wszystkiemi osobami, pracującemi w szkole, d) organizowanie pracy wychowawczej i dydaktycznej, kierowanie nią i czuwanie nad jej wykonaniem, e) zarządzanie sprawami administracyjno-gospodarczemi szkoły, f) wykonywanie przepisów i poleceń władz szkolnych, g) utrzymywanie kontaktu szkoły z życiem gospodarczem środowiska, w którem się szkoła znajduje, h) nauczanie w odpowiedniej liczbie godzin.

§ **7.** Nauczyciele i instruktorzy wychowują oraz uczą powierzoną ich opiece młodzież według właściwych zasad pedagogicznych, biorą czynny udział w pracach Rady Pedagogicznej i realizowaniu jej uchwał, utrzymują kontakt z życiem gospodarczem, w zakresie specjalności szkoły, wreszcie pełnią funkcje administracyjno - gospodarcze powierzonego sobie działu pracy.

§ **8.** Kierowniczka, nauczyciele, lekarz szkolny i instruktorzy tworzą Radę Pedagogiczną szkoły, która jest stałym organem wewnętrznego życia szkolnego.

§ **9.** Rada Pedagogiczna współpracuje z kierowniczką nad podnoszeniem poziomu wychowawczego i naukowego szkoły, omawia i opracowuje ważniejsze sprawy, związane z życiem szkolnem, w szczególności zaś do jej obowiązków należy: a) opracowywanie planów pracy wychowawczej i dydaktycznej, b) ustalanie opinji o uczenicach i oceny ich zachowania się, c) ustalanie ogólnej oceny rocznej uczenic, d) przyjmowa-

nie i usuwanie uczenic, e) ustalanie regulaminu uczniowskiego, f) załatwianie spraw, przekazanych jej przez osobne przepisy.

§ 10. Kierowniczce przysługuje prawo zawieszania uchwał Rady Pedagogicznej, które uzna za niezgodne z przepisami lub przeciwne dobru szkoły.

O decyzji zawieszenia uchwały Rady Pedagogicznej kierowniczka obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić władze szkolne.

IV. Organizacja nauczania i wychowania.

§ 11. Program nauczania opiera się na programie gimnazjum ogólno-kształcącego.

§ 12. Nauczanie odbywa się według obowiązującego programu.

§ 13. Plan pracy wychowawczej, dostosowany do wieku i rozwoju młodzieży, powinien uwzględniać w pełni cele wychowawcze, zakreślone w § 1 niniejszego statutu.

§ 14. Kierowniczka łącznie z gronem nauczycielskiem osiąga cele wychowawcze szkoły przez: a) bezpośredni swój wpływ na uczenice w szkole i poza szkołą, b) nauczanie i odpowiednią organizację pracy, c) organizowanie współpracy domu i szkoły w akcji wychowawczej.

V. Uczenice.

A. Zadania i obowiązki uczenic.

§ 15. Uczenica sposobi się przez wychowanie i kształcenie w szkole na świadomą swych obowiązków i twórczą obywatelkę Państwa Polskiego.

W tym celu uczenica powinna dążyć do wyrobienia religijnego, urabiać należycie swój charakter, oraz zdobywać wiedzę umiejętności. Do osiągnięcia tego zmierza przedewszystkiem przez wytrwałą pracę nad sobą i przez sumienne spełnianie obowiązków.

§ 16. Uczenica obowiązana jest stosować się do regulaminu, który określa szczegółowo zadania i obowiązki uczenic.

B. Przyjmowanie uczenic.

§ 17. Do szkoły przyjmuje się kandydatki, które: a) przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne, b) nie przekroczą 24 lat życia.

§ 18. Kandydatki mogą być przyjmowane do szkoły najpóźniej w ciągu pierwszego miesiąca nauczania.

C. Ocena uczenic.

§ 19. Przy końcu każdego okresu szkolnego nauczyciel (instruktor) ustala ocenę wyników, osiągniętych przez uczenicę w zakresie danego przedmiotu, biorąc za podstawę wymagania obowiązującego programu.

Ocena powinna być oparta na systematycznem badaniu postępów i wyników pracy uczenicy.

§ 20. Przy końcu pierwszego półrocza uczenica otrzymuje świadectwo, które zawiera wyrażoną w stopniach ocenę wyników nauki ze wszystkich przedmiotów oraz ocenę zachowania się.

O wynikach nauki w innych okresach szkolnych zawiadamia się rodziców lub opiekunów uczenicy.

D. Ukończenie szkoły.

§ 21. Uczenica, która otrzymała oceny roczne co najmniej dostateczne ze wszystkich przedmiotów oraz z zachowania się, otrzymuje świadectwo ukończenia szkoły, zawierające, oprócz stopni rocznych z poszczególnych przedmiotów, nadto ogólną ocenę roczną wyników pracy uczenicy.

W wyjątkowych przypadkach Rada Pedagogiczna może wydać uczenicy świadectwo ukończenia szkoły mimo stopnia niedostatecznego z jednego przedmiotu, ustalając wtenczas ogólną ocenę roczną na dostateczną.

Jakiekolwiek egzaminy uzupełniające nie mogą być stosowane.

Organizacja państwowych szkół mechanicznych.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 30 czerwca 1936 r. (Nr. III. U. Pr. 2569/36).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 116).

Na podstawie art. 2, ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Zgodnie z zasadami, podanemi w § 17 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 r. (Nr. I. Pr. 4051/33) o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 15, poz. 202), ustala się organizację państwowych szkół mechanicznych według załączonego statutu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. W miarę wprowadzania nowej organizacji tracą moc przepisy, sprzeczne z załączonym statutem.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Statut Państwowej Szkoły Mechanicznej.

I. Zadania szkoły.

§ 1. Zadaniem szkoły jest praktyczne przygotowanie uczniów do wykonywania robót w zakresie ślusarstwa i kowalstwa oraz wychowanie na zamiłowanych w swym zawodzie pracowników i świadomych swych obowiązków obywateli Państwa Polskiego.

II. Ogólne zasady organizacji.

§ 2. Szkoła jest przeznaczona dla młodzieży męskiej, która ukończyła szkołę powszechną, co najmniej pierwszego stopnia.

§ 3. Kurs nauki rozłożony jest na 3 klasy. Czas nauki w każdej klasie trwa jeden rok.

§ 4. Liczba nauczycieli własnych, t. j. nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin, jak swą pracą związani są przedewszystkiem z daną szkołą, nie powinna być mniejsza, łącznie z dyrektorem, niż liczba oddziałów w tej szkole.

§ 5. Organizację roku szkolnego oraz liczbę uczniów w klasie lub oddziale ustala się osobnemi przepisami.

III. Dyrektor, kierownik warsztatów, nauczyciele, Rada Pedagogiczna.

§ 6. Na czele szkoły stoi dyrektor.

Do obowiązków dyrektora należy: a) reprezentowanie szkoły nazewnątrz, b) przewodniczenie Radzie Pedagogicznej, c) bezpośrednie zwierzchnictwo nad wszystkiemi osobami, pracującemi w szkole, d) organizowanie pracy wychowawczej i dydaktycznej, kierowanie nią i czuwanie nad jej planowem wykonaniem, e) zarządzanie sprawami administracyjno - gospodarczemi szkoły, f) wykonywanie przepisów i poleceń władz szkolnych, g) utrzymywanie kontaktu szkoły z życiem gospodarczem środowiska, w którem się szkoła znajduje, h) nauczanie w odpowiedniej liczbie godzin.

§ 7. Kierownik warsztatu szkolnego jest nauczycielem, który organizuje i kieruje pracą w warsztatach szkolnych zarówno pod względem dydaktycznym, jak i administracyjno - gospodarczym. Za wyniki tej pracy jest odpowiedzialny przed dyrektorem i władzami szkolnemi.

Czynności kierownika warsztatu może również spełniać na zarządzenie władz szkolnych dyrektor szkoły.

§ 8. Nauczyciele i instruktorzy wychowują oraz uczą powierzoną ich opiece młodzież według właściwych zasad pedagogicznych, biorą czynny udział w pracach Rady Pedagogicznej i realizowaniu jej uchwał, utrzymują kontakt z życiem gospodarczem w zakresie specjalności szkoły, wreszcie pełnią funkcje administracyjno - gospodarcze powierzonego sobie działu pracy.

§ 9. Dyrektor, kierownik warsztatów, nauczyciele, lekarz szkolny i instruktorzy tworzą Radę Pedagogiczną szkoły, która jest stałym organem wewnętrznego życia szkolnego.

§ 10. Rada Pedagogiczna współpracuje z dyrektorem nad podnoszeniem poziomu wychowawczego i naukowego szkoły, omawia i opracowuje ważniejsze sprawy, związane z życiem szkolnem. W szczególności zaś do jej obowiązków należy: a) opracowywanie planów pracy wychowawczej i dydaktycznej, b) ustalanie opinji o uczniach i oceny ich zachowania się, c) ustalanie ogólnej oceny rocznej uczniów, d) przyjmowanie i usuwanie uczniów, e) ustalanie regulaminu uczniowskiego, f) załatwianie spraw, przekazanych jej przez osobne przepisy.

§ 11. Dyrektorowi przysługuje prawo zawieszania uchwał Rady Pedagogicznej, które uzna za niezgodne z przepisami lub przeciwne dobru szkoły.

O decyzji zawieszenia uchwały Rady Pedagogicznej dyrektor obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić władze szkolne.

IV. Organizacja nauczania i wychowania.

§ 12. Program nauczania szkoły opiera się na pierwszym szczeblu programowym szkoły powszechnej.

§ 13. Nauczanie odbywa się według obowiązującego programu.

§ 14. Plan pracy wychowawczej, dostosowany do wieku i rozwoju młodzieży, powinien uwzględniać cele wychowawcze, zakreślone w § 1 niniejszego statutu.

§ 15. Dyrektor łącznie z gronem nauczycielskiem osiąga cele wychowawcze szkoły przez: a) bezpośredni swój wpływ na uczniów w szkole i poza szkołą, b) nauczanie i odpowiednią organizację pracy, c) organizowanie współpracy domu i szkoły w akcji wychowawczej.

V. Uczniowie.

A. Zadania i obowiązki uczniów.

§ 16. Uczeń sposobi się przez wychowywanie i kształcenie w szkole na świadomego swych obowiązków i twórczego obywatela Państwa Polskiego.

W tym celu uczeń powinien dążyć do wyrobienia religijnego, urabiać należycie swój charakter oraz zdobywać wiedzę i umiejętności. Do osiągnięcia tego zmierza przedewszystkiem przez wytrwałą pracę nad sobą i przez sumienne spełnianie obowiązków.

§ 17. Uczeń obowiązany jest stosować się do regulaminu, który określa szczegółowo zadania i obowiązki uczniów.

B. Przyjmowanie uczniów.

§ 18. Do klasy pierwszej przyjmuje się kandydatów, którzy: a) przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia, albo inne świadectwo, uznane przez władze szkolne za równoważne, b) kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia, c) posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

§ 19. Do klasy drugiej i trzeciej, o ile są wolne miejsca, mogą być przyjmowani kandydaci, którzy: a) posiadają co najmniej świadectwo szkolne, wymagane od kandydatów do klasy pierwszej, b) uzyskają zezwolenie władz szkolnych, c) złożą egzamin z wynikiem pomyślnym z zakresu obowiązującego programu w klasach poprzednich szkoły mechanicznej.

Uczniów, przechodzących z innych szkól mechanicznych, w których nauka odbywa się według tego samego programu, nie obowiązuje składanie egzaminu.

§ 20. Kandydaci mogą być przyjmowani do szkoły najpóźniej w ciągu pierwszego miesiąca nauczania.

C. Ocena uczniów.

§ 21. Przy końcu każdego okresu szkolnego nauczyciel (instruktor) ustala ocenę wyników, osiągniętych przez ucznia w zakresie danego przedmiotu, biorąc za podstawę wymagania obowiązującego programu.

Ocena powinna być oparta na systematycznem badaniu postępów i wyników pracy ucznia.

§ 22. Przy końcu pierwszego półrocza oraz z końcem roku szkolnego uczeń otrzymuje świadectwo, które zawiera wyrażoną w stopniach ocenę wyników nauki ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych i nadobowiązkowych oraz ocenę zachowania się.

O wynikach nauki w innych okresach szkolnych zawiadamia się rodziców lub opiekunów ucznia.

Oceny, ustalone z końcem ostatniego okresu, są zarazem ocenami rocznemi.

§ 23. Promowanie uczniów do klas następnych odbywa się na podstawie ocen rocznych co najmniej dostatecznych ze wszystkich przedmiotów. W wyjątkowych przypadkach Rada Pedagogiczna może promować do klasy drugiej ucznia, mającego ocenę niedostateczną z jednego przedmiotu z wyjątkiem zajęć warsztatowych. Jakiekolwiek egzaminy uzupełniające lub promocyjne do klasy następnej nie mogą być stosowane.

§ 24. Uczeń, który nie uzyskał promocji do klasy następnej, może na podstawie decyzji Rady Pedagogicznej powtarzać klasę lub być usunięty ze szkoły. Dwukrotne powtarzanie tej samej klasy jest zasadniczo niedopuszczalne.

VI. Ukończenie szkoły, uprawnienia absolwentów.

§ 25. Uczeń, który otrzymał w klasie trzeciej oceny roczne co najmniej dostateczne ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych oraz z zachowania się, otrzymuje zamiast świadectwa rocznego — świadectwo ukończenia szkoły.

§ 26. Ukończenie Państwowej Szkoły Mechanicznej uprawnia absolwentów do przystąpienia do egzaminu czeladniczego.

Organizacja państwowych szkół przysposobienia administracyjno-handlowego.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 30 czerwca 1936 r. (Nr. III. U. Pr. 2727/36).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 117).

Na podstawie art. 2, ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Zgodnie z zasadami, podanemi w § 188 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 r. (Nr. I. Pr. 4051/33) o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 15, poz. 202), ustala się organizację państwowych szkół przysposobienia administracyjno - handlowego według załączonego statutu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. W miarę wprowadzania nowej organizacji tracą moc przepisy, sprzeczne z załączonym statutem.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Statut Państwowej Szkoły Przysposobienia Administracyjno-Handlowego.

I. Zadania szkoły.

§ **1.** Zadaniem szkoły jest przysposobienie młodzieży do pracy w działach administracyjno - handlowych przedsiębiorstw gospodarczych oraz wychowanie na zamiłowanych w swym zawodzie pracowników, a zarazem świadomych swych obowiązków obywateli Państwa Polskiego.

§ 2. Szkoła współpracuje nadto z czynnikami gospodarczemi i społecznemi nad podnoszeniem życia gospodarczego własnego środowiska.

II. Ogólne zasady organizacji.

§ **3.** Szkoła jest przeznaczona dla młodzieży, która ukończyła gimnazjum lub liceum ogólnokształcące.

§ **4.** W zależności od warunków danego środowiska szkoła jest męska, żeńska lub koedukacyjna.

§ **5.** Nauka w szkole trwa jeden rok.

§ **6.** Liczba nauczycieli własnych, t. j. nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin, jak swą pracą związani są przedewszystkiem z daną szkołą, nie powinna być mniejsza, łącznie z kierownikiem, niż liczba oddziałów w tej szkole.

§ **7.** Organizację roku szkolnego oraz liczbę uczniów w klasie lub oddziale ustala się osobnemi przepisami.

III. Kierownik, nauczyciele, Rada Pedagogiczna.

§ **8.** Na czele szkoły stoi kierownik.

Do obowiązków kierownika należy: a) reprezentowanie szkoły nazewnątrz, b) przewodniczenie Radzie Pedagogicznej, c) bezpośrednie zwierzchnictwo nad wszystkiemi osobami, pracującemi w szkole, d) organizowanie pracy wychowawczej i dydaktycznej, kierowanie nią i czuwanie nad jej planowem wykonaniem, e) zarządzanie sprawami administracyjno - gospodarczemi szkoły, f) wykonywanie przepisów i poleceń władz szkolnych, g) utrzymywanie kontaktu szkoły z życiem gospodarczem środowiska, w którem się szkoła znajduje, h) nauczanie w odpowiedniej liczbie godzin.

§ **9.** Nauczyciele i instruktorzy wychowują oraz uczą powierzoną ich opiece młodzież według właściwych zasad pedagogicznych, biorą czynny udział w pracach Rady Pedagogicznej i realizowaniu jej uchwał, utrzymują kontakt z życiem gospodarczem w zakresie specjalności szko-

ły, wreszcie pełnią funkcje administracyjno - gospodarcze w zakresie powierzonego sobie działu pracy.

§ **10.** Kierownik, nauczyciele, lekarz szkolny i instruktorzy tworzą Radę Pedagogiczną szkoły, która jest stałym organem wewnętrznego życia szkolnego.

§ **11.** Rada Pedagogiczna współpracuje z kierownikiem nad podnoszeniem poziomu wychowawczego i naukowego szkoły, omawia i opracowuje ważniejsze sprawy, związane z życiem szkolnem, w szczególności zaś do jej obowiązków należy: a) opracowywanie planów pracy wychowawczej i dydaktycznej, b) ustalanie opinji o uczniach i oceny ich zachowania się, c) ustalanie ogólnej oceny rocznej uczniów, d) przyjmowanie i usuwanie uczniów, e) ustalanie regulaminu uczniowskiego, f) załatwianie spraw, przekazanych jej przez osobne przepisy.

§ **12.** Kierownikowi przysługuje prawo zawieszania uchwał Rady Pedagogicznej, które uzna za niezgodne z przepisami lub przeciwne dobru szkoły.

O decyzji zawieszenia uchwały Rady Pedagogicznej kierownik obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić władze szkolne.

IV. Organizacja nauczania i wychowania.

§ **13.** Program nauczania szkoły opiera się na programie gimnazjum ogólnokształcącego.

§ **14.** Nauczanie odbywa się według obowiązującego programu.

§ **15.** Plan pracy wychowawczej, dostosowany do wieku i rozwoju młodzieży, powinien uwzględniać cele wychowawcze, zakreślone w § 1 niniejszego statutu.

§ **16.** Kierownik łącznie z gronem nauczycielskiem osiąga cele wychowawcze szkoły przez: a) bezpośredni swój wpływ na uczniów w szkole i poza szkołą, b) nauczanie i odpowiednią organizację pracy, c) organizowanie współpracy domu i szkoły w akcji wychowawczej.

V. Uczniowie.

A Zadania i obowiązki uczniów.

§ **17.** Uczeń sposobi się przez wychowywanie i kształcenie w szkole na świadomego swych obowiązków i twórczego obywatela Państwa Polskiego.

W tym celu uczeń powinien dążyć do wyrobienia religijnego, urabiać należy swój charakter, zdobywać wiedzę i umiejętności. Do osiągnięcia tego zmierza przedewszystkiem przez wytrwałą pracę nad sobą i przez sumienne spełnianie obowiązków.

§ **18.** Uczeń obowiązany jest stosować się do regulaminu, który określa szczegółowo zadania i obowiązki uczniów.

B. Przyjmowanie uczniów.

§ **19.** Do szkoły przyjmuje się kandydatów, którzy: a) przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo, uznane przez władze szkolne za równoważne, b) nie przekroczą w danym roku kalendarzowym 24 lat życia.

§ **20.** Kandydaci mogą być przyjmowani do szkoły najpóźniej w ciągu pierwszego miesiąca nauczania.

C. Ocena uczniów.

§ **21.** Przy końcu każdego okresu szkolnego nauczyciel (instruktor) ustala ocenę wyników, osiągniętych przez ucznia w zakresie danego przedmiotu, biorąc za podstawę wymagania obowiązującego programu.

Ocena powinna być oparta na systematycznem badaniu postępów i wyników pracy ucznia.

§ **22.** Przy końcu pierwszego półrocza uczeń otrzymuje świadectwo, które zawiera wyrażoną w stopniach ocenę wyników nauki ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych i nadobowiązkowych oraz ocenę zachowania się..

O wynikach nauki w innych okresach szkolnych zawiadamia się rodziców lub opiekunów ucznia.

D. Ukończenie szkoły.

§ **23.** Uczeń, który otrzymał oceny roczne co najmniej dostateczne ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych oraz z zachowania się, otrzymuje świadectwo ukończenia szkoły, zawierające, oprócz stopni rocznych z poszczególnych przedmiotów, nadto ogólną ocenę roczną wyników jego pracy. Stopnie z przedmiotów nadobowiązkowych nie mają wpływu na ukończenie szkoły. Na świadectwie ukończenia szkoły nie umieszcza się stopni niedostatecznych z przedmiotów nadobowiązkowych.

W wyjątkowych przypadkach Rada Pedagogiczna może wydać uczniowi świadectwo ukończenia szkoły mimo stopnia niedostatecznego z jednego przedmiotu obowiązkowego, ustalając wtenczas ogólną ocenę roczną na dostateczną.

Jakiekolwiek egzaminy uzupełniające nie mogą być stosowane.

Organizacja państwowych szkół stolarskich.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 30 czerwca 1936 r. (Nr. III. U. Pr. 2570/36).

(Dz. Urz. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 118).

Na podstawie art. 2, ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ **1.** Zgodnie z zasadami, podanemi w § 40 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 r. (Nr. I. Pr. 4051/33) o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 15, poz. 202), ustala się organizację państwowych szkół stolarskich według załączonego statutu.

§ **2.** Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. W miarę wprowadzania nowej organizacji tracą moc przepisy, sprzeczne z załączonym statutem.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Statut Państwowej Szkoły Stolarskiej.

I. Zadania szkoły.

§ **1.** Zadaniem szkoły jest praktyczne przygotowanie uczniów do wykonywania robót w zakresie stolarstwa oraz wychowanie na zamiłowanych w swym zawodzie pracowników i świadomych swych obowiązków obywateli Państwa Polskiego.

II. Ogólne zasady organizacji.

§ **2.** Szkoła jest przeznaczona dla młodzieży męskiej, która ukończyła szkołę powszechną, co najmniej pierwszego stopnia.

§ **3.** Kurs nauki rozłożony jest na 3 klasy. Czas nauki w każdej klasie trwa jeden rok.

§ **4.** Liczba nauczycieli własnych, t. j. nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin, jak swą pracą związani są przedewszystkiem z daną szkołą, nie powinna być mniejsza, łącznie z dyrektorem, niż liczba oddziałów w tej szkole.

§ **5.** Organizację roku szkolnego oraz liczbę uczniów w klasie lub oddziale ustala się osobnemi przepisami.

III. Dyrektor, kierownik warsztatów, nauczyciele, Rada Pedagogiczna.

§ **6.** Na czele szkoły stoi dyrektor.

Do obowiązków dyrektora należy: a) reprezentowanie szkoły nazewnątrz, b) przewodniczenie Radzie Pedagogicznej, c) bezpośrednie zwierzchnictwo nad wszystkiemi osobami, pracującemi w szkole, d) organizowanie pracy wychowawczej i dydaktycznej, kierowanie nią i czuwanie nad jej planowem wykonaniem, e) zarządzanie sprawami administracyjno - gospodarczemi szkoły, f) wykonywanie przepisów i poleceń władz szkolnych, g) utrzymywanie kontaktu szkoły z życiem gospodarczem środowiska, w którem się szkoła znajduje, h) nauczanie w odpowiedniej liczbie godzin.

§ **7.** Kierownik warsztatu szkolnego jest nauczycielem, który organizuje i kieruje pracą w warsztatach szkolnych zarówno pod względem dydaktycznym, jak i administracyjno - gospodarczym. Za wyniki tej pracy jest odpowiedzialny przed dyrektorem i władzami szkolnemi.

Czynności kierownika warsztatu może również spełniać na zarządzenie władz szkolnych dyrektor szkoły.

§ **8.** Nauczyciele i instruktorzy wychowują oraz uczą powierzoną ich opiece młodzież według właściwych zasad pedagogicznych, biorą czynny udział w pracach Rady Pedagogicznej i realizowaniu jej uchwał, utrzymują kontakt z życiem gospodarczem w zakresie specjalności szkoły, wreszcie pełnią funkcje administracyjno - gospodarcze powierzonego sobie działu pracy.

§ **9.** Dyrektor, kierownik warsztatów, nauczyciele, lekarz szkolny i instruktorzy tworzą Radę Pedagogiczną szkoły, która jest stałym organem wewnętrznego życia szkolnego.

§ **10.** Rada Pedagogiczna współpracuje z dyrektorem nad podnoszeniem poziomu wychowawczego i naukowego szkoły, omawia i opracowuje ważniejsze sprawy, związane z życiem szkolnem. W szczególności zaś do jej obowiązków należy: a) opracowywanie planów pracy wychowawczej i dydaktycznej, b) ustalanie opinji o uczniach i oceny ich zachowania się, c) ustalanie ogólnej oceny rocznej uczniów, d) przyjmowanie i usuwanie uczniów, e) ustalanie regulaminu uczniowskiego, f) załatwianie spraw, przekazanych jej przez osobne przepisy.

§ **11.** Dyrektorowi przysługuje prawo zawieszania uchwał Rady Pedagogicznej, które uzna za niezgodne z przepisami lub przeciwne dobru szkoły.

O decyzji zawieszenia uchwały Rady Pedagogicznej dyrektor obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić władze szkolne.

IV. Organizacja nauczania i wychowania.

§ **12.** Program nauczania szkoły opiera się na pierwszym szczeblu programowym szkoły powszechnej.

§ **13.** Nauczanie odbywa się według obowiązującego programu.

§ **14.** Plan pracy wychowawczej, dostosowany do wieku i rozwoju młodzieży, powinien uwzględniać cele wychowawcze, zakreślone w § 1 niniejszego statutu.

§ **15.** Dyrektor łącznie z gronem nauczycielskiem osiąga cele wychowawcze szkoły przez: a) bezpośredni swój wpływ na uczniów w szkole i poza szkołą, b) nauczanie i odpowiednią organizację pracy, c) organizowanie współpracy domu i szkoły w akcji wychowawczej.

V. Uczniowie.

A. Zadania i obowiązki uczniów.

§ **16.** Uczeń sposobi się przez wychowywanie i kształcenie w szkole na świadomego swych obowiązków i twórczego obywatela Państwa Polskiego.

W tym celu uczeń powinien dążyć do wyrobienia religijnego, urabiać należycie swój charakter oraz zdobywać wiedzę i umiejętności. Do osiągnięcia tego zmierza przedewszystkiem przez wytrwałą pracę nad sobą i przez sumienne spełnianie obowiązków.

§ **17.** Uczeń obowiązany jest stosować się do regulaminu, który określa szczegółowo zadania i obowiązki uczniów.

B. Przyjmowanie uczniów.

§ **18.** Do klasy pierwszej przyjmuje się kandydatów, którzy: a) przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwo, uznane przez władze szkolne za równoważne, b) kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia, c) posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

§ **19.** Do klasy drugiej i trzeciej, o ile są wolne miejsca, mogą być przyjmowani kandydaci, którzy: a) posiadają co najmniej świadectwo szkolne, wymagane od kandydatów do klasy pierwszej, b) uzyskją zezwolenie władz szkolnych, c) złożą egzamin z wynikiem pomyślnym z zakresu obowiązującego programu w klasach poprzednich szkoły sto larskiej.

Uczniów, przechodzących z innych szkół stolarskich, w których nauka odbywa się według tego samego programu, nie obowiązuje składanie egzaminu.

§ **20.** Kandydaci mogą być przyjmowani do szkoły najpóźniej w ciągu pierwszego miesiąca nauczania.

C. Ocena uczniów.

§ **21.** Przy końcu każdego okresu szkolnego nauczyciel (instruktor) ustala ocenę wyników, osiągniętych przez ucznia w zakresie danego przedmiotu, biorąc za podstawę wymagania obowiązującego programu.

Ocena powinna być oparta na systematycznem badaniu postępów i wyników pracy ucznia.

§ **22.** Przy końcu pierwszego półrocza oraz z końcem roku szkolnego uczeń otrzymuje świadectwo, które zawiera wyrażoną w stopniach ocenę wyników nauki ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych i nadobowiązkowych oraz ocenę zachowania się.

O wynikach nauki w innych okresach szkolnych zawiadamia się rodziców lub opiekunów ucznia.

Oceny, ustalone z końcem ostatniego okresu, są zarazem ocenami rocznemi.

§ **23.** Promowanie uczniów do klas następnych odbywa się na podstawie ocen rocznych co najmniej dostatecznych ze wszystkich przedmiotów. W wyjątkowych przypadkach Rada Pedagogiczna może promować do klasy drugiej ucznia, mającego ocenę niedostateczną z jednego przedmiotu z wyjątkiem zajęć warsztatowych. Jakiekolwiek egzaminy uzupełniające lub promocyjne do klasy następnej nie mogą być stosowane.

§ **24.** Uczeń, który nie uzyskał promocji do klasy następnej, może na podstawie decyzji Rady Pedagogicznej powtarzać klasę lub być usunięty ze szkoły. Dwukrotne powtarzanie tej samej klasy jest zasadniczo niedopuszczalne.

IV. Ukończenie szkoły, uprawnienia absolwentów.

§ **25.** Uczeń, który otrzymał w klasie trzeciej oceny roczne co najmniej dostateczne ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych oraz z zachowania się, otrzymuje zamiast świadectwa rocznego — świadectwo ukończenia szkoły.

§ **26.** Ukończenie Państwowej Szkoły Stolarskiej uprawnia absolwentów do przystąpienia do egzaminu czeladniczego.

Ruch służbowy

Inspektoraty szkolne.

Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 16 lipca 1936 r. Nr. BP. 10265/36 zamianował p. Janusza Borejkę, tymczasowego nauczyciela 7-klasowej szkoły powszechnej w Rawie Ruskiej, podinspektorem szkolnym na obwód szkolny nadwórniański w Nadwórnej.

Szkoły średnie ogólnokształcące, zakłady kształcenia nauczycieli, szkoły zawodowe, powszechne.

M i a n o w a n i.

Cirko Dominik kierownikiem 2-klasowej szkoły w Mszańcu (Trembowla);

Kluz Tomasz kierownikiem 7-klasowej szkoły im. Sobińskiego w Łańcucie; Kruk Andrzej kierownikiem 5-klasowej szkoły w Siechowie (Stryj); Kwaczyński Józef kierownikiem 3-klasowej szkoły w Suchostawie (Kopyczyńce);

Muzikowa Stefanja kierowniczką 3-klasowej szkoły w Rozhurczu (Stryj);

Rzążewski Grzegorz nauczycielem gimnazjum XII im. Stefana Szczepanowskiego we Lwowie;

Inż. **Sobolewski Marjan** dyrektorem gimaznjum II im. Witkowskiego w Jarosławiu;

Vitek Władysław dyrektorem gimnazjum im. A. Malczewskiego w Sokalu.

P r z y d z i e l e n i

na rok 1936/37.

Cwenar Stanisław, nauczyciel seminarium naucz. męsk. w Sokalu, do szkoły ćwiczeń seminarium naucz. męsk. w Sokalu;

Ks. dr. Jałowy Józef, nauczyciel seminarium nauczycielskiego męskiego im. St. Staszica w Rzeszowie, do szkoły ćwiczeń seminarium nauczycieskiego męskiego im. St. Staszica w Rzeszowie.

Przeniesieni.

Baran Stanisław, nauczyciel 7-klasowej szkoły Nr. 1 w Kutnie, do szkoły powszechnej Nr. 48 we Lwowie — Sygniówce; Bernakiewicz Piotr, kierownik 4-klasowej szkoły powszechnej w Kalnikowie (Mościska), na stanowisko kierownika 3-klasowej szkoły powsz. w Pałachiczach (Tłumacz); Boberowa Wanda, nauczycielka szkoły powsz. w Mużyłowicach Narodowych (Jaworów), do 2-klasowej szkoły powsz. w Nowosielcach (Bóbrka); Bonczar Seweryn, nauczyciel 7-klasowej szkoły w Mostach Wielkich (Żółkiew), do 7-klasowej szkoły w Przeworsku; Braunowa Apolonia, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Cudogajach (Oszmiana), do 4-klasowej szkoły w Horucku (Drohobycz); Bródka Andrzej, nauczyciel 4-klasowej szkoły w Morzycach (Włocławek), do 7-klasowej szkoły w Oleszycach (Lubaczów);

Cebulowa Józefa, nauczycielka szkoły powsz. w Czarniszewicach (Lwów), do 7-klasowej szkoły żeńsk. im. Kr. Jadwigi w Sokalu; Chociej Jan, nauczyciel gimnazjum I w Kołomyi, p. o. dyrektora Pryw. Pol. Gimnazjum w Horodence, do gimnazjum w Złoczowie (p. o. dyrektora); Cymbałowa Ludwika, nauczycielka szkoły w Tehlowie (Rawa Ruska), do szkoły w Starogardzie; Czajkowska Maria, nauczycielka i p. o. kierowniczki 2-klasowej szkoły w Rosochach (Dobromil), do 7-klasowej szkoły w Chryrowie (Dobromil);

Dihm Stanisław, nauczyciel gimnazjum im. St. Sobińskiego w Rzeszowie, do gimnazjum I im. Stan. Konarskiego w Rzeszowie; Dobrzańska Emilia, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Zabielu (obw. Biała Podlaska), do 2-klasowej szkoły w Hołowczyńcach (Zaleszczyki); Dzieniewicz Janina, nauczycielka szkoły w Kochanowicach (Lubliniec), do 4-klasowej szkoły w Budziwoju (Rzeszów);

Fliser Jakób Wolf, nauczyciel rel. mojż. szkoły powsz. w Skolem (Stryj), do szkoły powsz. w Sokalu; Furowicz Maria, nauczycielka 7-klasowej szkoły Nr. 12 im. Sienkiewicza we Lwowie, do 7-klasowej szkoły Nr. 5 w Warszawie;

Gelitowski Leon, prof. gimnazjum II im. prof. K. Morawskiego w Przemyślu, do gimnazjum II im. St. Sobińskiego w Rzeszowie (zamiast do gimn. w Brzeżanach); Gibczyński Edmund, nauczyciel, p. o. dyrektora gimnazjum w Złoczowie, do gimnazjum w Trembowli; Gnoińska Teresa, nauczycielka 7-klasowej szkoły Nr. 3 w Warszawie, do 7-klasowej szkoły Nr. 12 im. H. Sienkiewicza we Lwowie; Godzikówna Janina, nauczycielka szkoły w Kotorynach (Żydaczów), do 1-klasowej szkoły w Zalesiu (Brody); Gorczakowa Genowefa, nauczycielka 1-klasowej

szkoły w Pieczychwostach (Żółkiew), do 2-klasowej szkoły w Kędzierzawcach (Kamionka Str.);

Haluzowa Maria, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Jabłonowie (Kołomyja), do 7-klasowej szkoły w Jasienicy Solnej (Drohobycz); Hodowaneć Zofia, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Jaworowie, do 7-klas. szkoły Nr. 31 im. M. Reja we Lwowie; Holdenmayer Franciszek, nauczyciel 3-klasowej szkoły w Pawłowie (Radziechów), do 6-klasowej szkoły w Manasterzu (Przeworsk); Hospodarowska Helena, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Hubicach (Dobromil), do 4-klasowej szkoły w Strzałkowicach (Sambor); Humowicz Zygmunt, sekretarz Państw. Szkoły Rzemiosł w Kamionce Str., do Państw. Szkoły Przemysłu Drzewnego w Stanisławowie;

S. Jachlewska Leokadia, nauczycielka 7-klasowej szkoły żeńskiej w Żółkwi, do 3-klasowej szkoły w Św. Józefie (Kołomyja); Jaroszewska Emilia, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Cieplicach Górnych (Jarosław), do 4-klasowej szkoły w Bucowie (Przemyśl); Jaskulska Emilia, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Przybyszowie (Sanok), do 3-klasowej szkoły w Zrótowicach (Przemyśl); Jeżekówna Kamila, nauczycielka 8-klasowej szkoły Nr. 3 w Bielszowicach (Katowice), do 3-klasowej szkoły w Muninie (Jarosław); Jurkiewicz Emilia, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Szyszkowcach, do 6-klasowej szkoły w Dorohowie (Stanisławów);

Karpiński Adam, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Stanisławicach (Radomsk), do 1-klasowej szkoły w Krajnej (Dobromil); Knobloch Henryk, nauczyciel szkoły w Łopusznej (Rohatyn), do 1-klasowej szkoły w Bohdanówce (Przemyślany); Kohut Petronela, nauczycielka 6-klasowej szkoły w Gaci (Przeworsk), do 6-klasowej szkoły w Ostrowie (Janów); Kotulski Kazimierz, nauczyciel 7-klasowej szkoły w Bystrzejowicach (Lublin), do 2-klasoweej szkoły w Skowierzynie (Tarnobrzeg); inż. Krauz Jan, nauczyciel, p. o. dyrektora Państw. Szkoły Rzemiosł w Kamionce Str., do Państw. Szkoły Przemysłu Drzewnego w Stanisławowie; Kropiewnicka Róża, nauczycielka 7-klasowej szkoły Nr. 1 w Prużanie, do 7-klasowej szkoły Nr. 7 im. Staszica w Borysławiu (Drohobycz); ks. Krukowski Jan, nauczyciel szkoły żeń. w Kosowie, do 7-klas. szkoły w Janowie (Gródek Jag.); Kuprasowa Helena, nauczycielka 7-klasowej szkoły żeń. w Trembowli, do 7-klasowej szkoły męs. w Tłumaczu; Kwaśnicka Władysława, nauczycielka szkoły w Chodaczowie (Łańcut), do 1-klasowej szkoły w Sitowiźnie (Częstochowa); Kwiecińska Wanda, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Jaworniku Ruskim (Dobromil), do 1-klasowej szkoły w Michowej (Dobromil);

Langman Helena, nauczycielka szkoły w Radochońcach (Mościska), do 1-klasowej szkoły w Filipowicach (Brzesko); Lewandowicz Maria,

nauczycielka 7-klasowej szkoły w Łumińcu, do 6-klasowej szkoły w Rodatyczach (Gródek Jag.);

Łuczyński Dionizy, nauczyciel seminarium naucz. w Ostrogu n/Horyniem, do gimnazjum II im. Marszałka J. Piłsudskiego w Stanisławowie;

Michalakowa Zofia, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Turku (Kalisz), do 7-klasowej szkoły im. Piramowicza w Drohobyczu; S. Modratówna Stefania, nauczycielka szkoły w Bełzie (Sokal), do szkoły w Kozłowie (Kamionka Str.); Müller Stanisław, nauczyciel 4-klas. szkoły w Prokopiwnej (Tarnopol), do 4-klasowej szkoły w Chłopówce (Kopyczynce);

S. Nowakowska Emilia Helena, nauczycielka w Kozłowie (Kamionka Str.), do 7-klasowej szkoły w Bełzie (Sokal); Nowosielska Emilia, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Łużku Górnym (Turka), do szkoły w Świętoniowej (Przeworsk);

Pająkowa Maria, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Uhninie (Włodawa), do 2-klasowej szkoły w Koropcu (Złoczów); Patronik Jan, kierownik 2-klasowej szkoły w Jesionce (Krosno), do 2-klasowej szkoły w Boguszewie (Płońsk); Piątka Józef, nauczyciel gimnazjum III im. St. Staszica (Stanisławów), do gimnazjum z r. j. n. w Przemyślu; Piątkiewicz Zofia, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Majdanie Średnim (Nadwórna), do 5-klasowej szkoły w Dobrohosiowie (Drohobycz); Początek Kazimiera, nauczycielka szkoły w Budziwoju (Rzeszów), do szkoły w Kochanowicach (Lubliniec); Polańska Melania, nauczycielka szkoły w Karlikowie (Sanok), do 7-klasowej szkoły w Oleszy (Tłumacz); dr. Prociów Dymitr, nauczyciel gimnazjum w Trembowli, do gimnazjum z r. j. n. w Przemyślu;

Romanowa Maria, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Poliskach (Mościska), do 5-klasowej szkoły w Soninie (Łańcut);

Schneider Matylda, nauczycielka 6-klasowej szkoły w Czukwi (Sambor), do 2-klasowej szkoły w Boryni (Turka n/Str); Schittler Józefa, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Równem, do 7-klasowej szkoły w Brodach; Sidorów Rudolf, nauczyciel 4-klasowej szkoły w Kuropatnikach (Brzeżany), do 1-klasowej szkoły w Horodkowie (Rohatyn); S. Sławińska Wanda, nauczycielka 7-klasowej szkoły żeń. w Żółkwi, do 3-klasowej szkoły w Św. Józefie (Kołomyja); Smolnicki Tadeusz, nauczyciel gimnazjum w Krośnie, do gimnazjum im. Wł. Jagiełły w Drohobyczu; Sokołowski Stanisław, prof. gimnazjum im. St. Czarnieckiego

w Nisku, do gimn. im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w Kołomyi; Sotnicki Seweryn, nauczyciel 7-klasowej szkoły w Tlustem (Zaleszczyki), do 7-klasowej szkoły im. Św. Alojzego w Stanisławowie; Szewera Marian, nauczyciel gimnazjum w Krośnie, do gimnazjum II im. St. Sobińskiego w Rzeszowie;

Towarnicki Jan, nauczyciel seminarium naucz. męsk. w Czortkowie, przydzielony do 7-klasowej szkoły w Czortkowie, do 7-klasowej szkoły w Czortkowie; Trześniowski Józef, nauczyciel 7-klasowej szkoły w Kutach Starych (Kołomyja), do 7-klasowej szkoły w Sieniawie (Jarosław);

Wierzbicki Stanisław, nauczyciel 2-klasowej szkoły w Hukałowcach (Zborów), do 4-klasowej szkoły w Kuropatnikach (Brzeżany); S. Wojnar Jadwiga, nauczycielka 3-klas. szkoły w Św. Józefie (Kołomyja), do 7-klas. szkoły w Żółkwi; Woś Józef, kierownik 7-klasowej szkoły Nr. 1 w Kowlu, zrezygnował z przeniesienia do 6-klasowej szkoły w Jezupolu (Stanisławów — Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. str. 412);

Ziemski Jan, nauczyciel gimnazjum żeń. w Tarnopolu, do gimnazjum w Krośnie.

Spensjonowani.

Blauthowa Jadwiga, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Zadwórzu (Przemyślany);

Dumka Katarzyna, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Kochanówce (Jaworów); Dyk Izrael, nauczyciel rel. mojż. 7-klasowej szkoły w Drohobyczu;

Hut Hudia, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Jezupolu (Stanisławów);

Jamrozikowa Maria, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Choderkowicach (Bóbrka);

Kubicka Antonina, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Zabłotowie (Śniatyn);

Lenard Józef, kierownik 4-klasowej szkoły w Nastasowie (Tarnopol); Liwczak Stefania, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Rokszycach (Przymyśl);

Mandelbaum Malwina, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Hrehorowie (Rohatyn); Michałowska Emilia, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Staruni (Bohorodczany); Mydlak Andrzej, kierownik 2-klasowej szkoły w Dziewiętnikach (Bóbrka);

Wykus Leon, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Chorkówce (Krosno);

Zamojre Samuel, nauczyciel religji mojż. 7-klasowej szkoły w Tarnobrzegu; S. Zawadzka Wincenta, kierowniczka 3-klasowej szkoły w Bielinach (Nisko).

Zmarli:

Pawłowska Zofia, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Łące, powiatu samborskiego, zmarła dnia 25 czerwca 1936 r. w 47 roku życia, a 27 roku służby nauczycielskiej.

Konkursy.

Konkursy na stanowiska kierowników publ. szkół powszechnych.

L. porz.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny szkoły	Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna) szkoły	Nazwa im . im . . . . szkoły	Język wykładowy	Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . . ubikac.	Do użytku kierownika: grunt o obszarze	Uwaga
1	**Bobrka**	Chlebowice Wielkie „Horisze"	3 kl.	koed	—	polski	3 ubik.	—	Konkurs 3-ci
2	**Jarosław**	Czelatyce	3 „	„	—	„	3 „	1200 s	Konkurs 2-gi
3	„	Surochów	4 „	„	—	pol.-r.	4 „	2 mg.	
4	**Kołomyja**	Kamionka Wielka	3 „	„	—	„	—	112 a	
5	„	Młodiatyn	3 „	„	—	„	—	112 a	
6	„	Rosochacz	5 „	„	—	„	—	71 arów	
7	**Kopyczyńce**	Chorostków	7 „	męsk.	—	polski	3 ubik.	60 a	Pierwszeństwo z W. K. N.
8	„	Krzyweńkie	4 „	koed.	—	pol.-r.	4 „	1284 s	
9	„	Kluwińce	3 „	„	—	„	—	3196 a	
10	**Lwów**	Żydatycze	3 „	„	—	polski	3 ubik.	2 mg.	Konkurs 2-gi
11	**Łańcut**	Wysoka	6 „	„	—	„	3 „	2½ m.	
12	**Mościska**	Kalników	4 „	„	—	pol.-r.	3 „	4500 m²	
13	**Przeworsk**	Ostrów	6 „	„	—	polski	3 „	—	
14	**Żółkiew**	Lubella	4 „	„	—	pol.-r.	3 „	⅔ mg.	Konkurs 3-ci

Podania o posady objęte powyższym konkursem należy wnosić drogą służbową w terminie do 31 października 1936 r.

Konkurs na stanowisko dyrektora gimnazjum.

W Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5 z dnia 27 lipca 1936 r., poz. 122, został ogłoszony konkurs na stanowisko dyrektora Państwowego Gimnazjum V im. Hetmana Żółkiewskiego we Lwowie (typ humanistyczny).

Podania zaopatrzone potrzebnemi dokumentami, skierowane do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wnosić należy w drodze służbowej do Kuratorjum O. S. Lw. najpóźniej w sześć tygodni od daty wyjścia wymienionego numeru Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P.

Ogłoszenia.

Ogniska metodyczne.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 9 lipca 1936 r. Nr. II. S. 2975/36 wyraziło zgodę na zorganizowanie z początkiem roku szkolnego 1936/37 następujących ognisk metodycznych:

1) ogniska języka niemieckiego przy państw. gimn. im. Kopernika we Lwowie pod kierownictwem p. J. Sandla;

2) ogniska historji przy państw. gimnazjum VII we Lwowie pod kierownictwem p. dr. E. Maleczyńskiej;

3) ogniska zajęć praktycznych dla robót kobiecych przy państw. gimnazjum im. Kr. Jadwigi we Lwowie pod kierownictwem p. St. Włodkówny.

Organizacja Ministerstwa W. R. i O. P.

Na podstawie § 11 uchwały Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1936 r. w sprawie statutu organizacyjnego Ministerstwa W. R. i O. P. (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1936 r., str. 415) Pan Minister W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 15 lipca 1936 r. Nr. BP. 14332/36 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 112) ustanowił podział departamentów (Biura Personalnego) na wydziały i referaty oraz zakres czynności jednostek organizacyjnych Ministerstwa W. R. i O. P.

W szczególności

I. Departament Ogólny dzieli się na: 1) Wydział Prawny (I Praw.), 2) Wydział Budżetowo - Rachunkowy (I R.), 3) Wydział Bu-

downictwa (I Bud.), 4) Referat Statystyczny (I Stat.), 5) Referat Adminisracyjno - Gospodarczy (I AG.).

II. Departament Szkolnictwa Ogólnokształcącego dzieli się na: 1) Wydział Szkolnictwa Powszechnego (II P), 2) Wydział Szkolnictwa Średniego Ogólno-kształcącego (II S), 3) Wydział Oświaty Pozaszkolnej (II OP), 4) Wydział Programowy (II Pr), 5) Wydział Wychowania (II W).

III. Departament Szkolnictwa Zawodowego dzieli się na: 1) Wydział Szkół Przemysłowych (III P), 2) Wydział Szkół Handlowych (III H), 3) Wydział Szkół Rolniczych i Gospodarczych (III R. G), 4) Wydział Programowo - Ustrojowy (III P. U), 5) Referat Ogólny (III O), 6) Referat Kwalifikacyjny (III Kwal.).

IV. Departament Nauki i Szkół Wyższych dzieli się na: Wydział Nauki (IV N), 2) Referat Ustrojowo - Programowy (IV UP), 3) Referat Administracyjny (IV A), 4) Referat dla Spraw Młodzieży Szkół Wyższych (IV M).

V. Departament Wyznań Religijnych dzieli się na: 1) Referat Wyznania Katolickiego, 2) Referat Wyznania Prawosławnego i Staroobrzędowego, 3) Referat Wyznań Ewangelickich, Sekt i Wyznań Niechrześcijańskich.

VI. Biuro Personalne dzieli się na: 1) Referat Ogólno-Organizacyjny, 2) Referat Ruchu Służbowego, 3) Referat Uposażeniowy, 4) Referat Dyscyplinarny.

VII. Wydział Prezydjalny.

VIII. Wydział Sztuki.

IX. Wydział Archiwów Państwowych.

Ulgi wojskowe.

Odroczenie czynnej służby wojskowej.

Kuratorjum O. S. Lw. podaje do wiadomości, że w Dz. U. R. P. z dnia 31 lipca 1936 r. Nr. 58, poz. 433, zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 lipca 1936 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych w sprawie wykonania art. 63 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym.

Załącznik do tego rozporządzenia zawiera wykaz tych zakładów naukowych, których uczniowie są uprawnieni w myśl art. 63, ust. 1, pkt. 1), 2) i 3) ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 60, poz. 455), do żądania odroczenia terminu odbycia czynnej służby wojskowej (obowiązkowej).

Zakaz przyjęcia do szkoły.

Nr. III. 16667/36. Jakób Abraham 2-im. Klein r. Puresz, ur. 14 lutego 1912 r. w Sanoku, syn Herscha i Feigi z domu Brander, wyzn. mojżeszowego, z zawodu malarz, nie może być przyjęty do żadnej szkoły dokształcającej zawodowej bez zezwolenia Kuratorjum.

Książki, czasopisma.

Nadesłane.

Mały Rocznik Statystyczny. Główny Urząd Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej. Rok VII. Warszawa, 1936. Cena 1 zł.

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło wydawnictwo do użytku szkolnego jako książkę pomocniczą dla nauczycieli szkół ogólno-kształcących oraz książkę do bibljotek uczniowskich w szkołach średnich ogólno-kształcących i zakładach kształcenia nauczycieli. Według słów „Przedmowy" celem Małego Rocznika jest treściwe zobrazowanie w liczbach wszelkich przejawów życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego Polski.

W. Korsak. Puszcza Rudnicka. Dookoła Polski. Tom II. Książnica - Atlas. Lwów - Warszawa.

Jest to monografia jednej z licznych puszcz kresowych, położonej o 30 km na południe od Wilna. Autor opowiada o cudnej Puszczy Rudnickiej, o jej florze, faunie, krajobrazie i ukształtowaniu powierzchni, o zadrzewieniu i o wodach puszczańskich. Książkę zdobią rysunki i fotografie.

Księga Pamiątkowa 25-lecia Harcerstwa w Lubelszczyźnie, opracowana na podstawie wspomnień i dokumentów z lat 1911 do 1936.

Wydana przez Zarząd Okręgu Lubelskiego Z. H. P. Księga jest nie tylko rysem historycznym, ale też pierwszą próbą syntetycznego ujęcia ruchu harcerstwa w Lubelszczyźnie, ustalenia jego genezy, utrwalenia dorobku organizacji i odtworzenia ideowej atmosfery harcerskiej z okresu walk o niepodległość Polski.

W. Daszewska. I. Szpotańska. Wspólną pracą. M. Arct. Warszawa. Podręcznik zatwierdzony do użytku szkolnego dla uczniów klasy III szkół powszechnych I stopnia pismem Ministerstwa W. R. i O. P Nr. II. Pr. 14226/36 z dnia 28 lipca 1936 r. Jest to pierwsza książka, która wychodzi jako podręcznik przyrody i geografii dla III klasy szkół powszechnych I stopnia, zawiera liczne rysunki, i gdzie najnowsza pisownia została wprowadzona.

Do

P. T. Prenumeratorów

Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

W celu uniknięcia przerwy w otrzymywaniu Dziennika Urzędowego Administracja prosi P. T. Prenumeratorów o wpłacenie prenumeraty bieżącej, t. j. za rok 1936, jak również i zaległej do P. K. O. na konto czekowe Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego — Administracji Dziennika Urzędowego Nr. **504.090** względnie przekazem rozrachunkowym, zaznaczając na odwrocie środkowego odcinka blankietu nadawczego jakiego okresu czasu wpłata dotyczy.

We Lwowie, w sierpniu 1936 r.

Administracja Dziennika Urzędowego.

Warunki prenumeraty:

Cena prenumeraty rocznej Dziennika Urzędowego Kur. O. S. Lw. wynosi 6 złotych, która może być uregulowana w 4 ratach kwartalnych. Cena numeru pojedyńczego wynosi 60 groszy. Prenumeratę wpłacać należy wyłącznie na Konto czekowe P. K. O. Nr. 504.090. — Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego — Administracja Dziennika Urzędowego we Lwowie.

Cena ogłoszeń: Cała strona 120 zł., pół strony 65 zł., ćwierć strony 35 zł.

Adres Redakcji i Administracji:

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego we Lwowie, ul. Karmelicka l. 4.

„Drukarnia Polska" Lwów, Krasickich 18 a, tel 229-19.